

Nem az a falusi környezet, ami volt

Újabb lakóparkok Jedden

Fotó: Nagy Tibor

A Marosvásárhelyi szomszédságában levő Jedd község nagy változáson megy át, fejlesztik az infrastruktúrát, a településen nagyon sok új ingatlan épül, jelenleg is újabb lakóparkokat kiviteleznek. Az újdonságokról lapunk megkeresésére Bányai István polgármester számolt be.

Mezey Sarolta

– Jedd már nem az a falusi környezet, ami volt, a település egyre vonzóbb az ingatlanfejlesztők körében. Ami az ingatlanfejlesztéseket illeti,

jelenleg lakóparkok vannak épülőfélben, az egyik a Lavandei Residence, egy kisebb lakópark a Templom utcában készül, van három az Erdőalja utcában, és készül egy a Pennyvel szemben. Újdonság, hogy idéntől a befektetőknek le kell aszfaltozniuk az ingatlanhoz vezető utat, addig nem lehet átadni a lakásokat. Továbbá ki kell legyen építve a teljes víz-, csatorna- és villanyhálózat. Két éve nem engedünk 9 méternél keskenyebb utat építeni, illetve 20 lakásnál több esetben 12 méternél keskenyebbet. Három éve hoztuk ezt a határozatot – fogalmazott a polgármester.

(Folytatás a 6. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Már a harmadik pályaszakaszt is licitálják

Úgy tűnik, a közelgő parlamenti választások miatt felgyorsul az A8-as autópálya ügye, legalábbis a tervek szintjén. Az Erdélyt Moldovával összekötő A8-as autópálya első szakaszát (Marosvásárhely–Nyárádszereda) még el sem kezdték építeni, a közlekedési tárca máris felgyorsította a közbeszerzési eljárások rendjét.

2.

Az időtlenséget idéző szobrocskák

Sánta Csaba a szobrászat egyik legősbibb, hagyományosan nemes anyagát, a bronzot használja, és annak is klasszikus, máig legkifinomultabb öntési technikáját, a viaszveszejtést.

5.

Kós Károly öröksége

Kolcsár Gyula polgármester elmondta, több mint két évvel ezelőtt tárgyalt a tisztelettel a templom megújításának lehetőségéről, ekkor merült fel a pályázat ötlete is, és következett a kivitelezéshez vezető út...

7.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Őszi szőnyegvásár!
Ne hagyja ki!

Október 14–20. között térjen be a SAMIRA üzletbe: Marosvásárhely, Bartók Béla utca 1–3. szám.

carpeta

Hétfőtől vasárnapig 9–19 óra között szőnyegek, futószőnyegek nagy választéka várja, kedvezményes áron! Ajándék vár minden vásárlóra! Bejárat a belső udvarról. Telefon: 0265-269-295; 0740-187-603.

OKTÓBER

15

KEDD

Ma **TÉREZ**,
holnap **GÁL** napja

Az év **289.** napja,
hátravan **77** nap

naptár

Isten éltesse!

GÁL: kelta-magyar eredetű férfinév, eredete a latin „Gallus” szóból származik. Jelentése: kakas.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2024. október 14.

1 €	4,9744 lej
1 \$	4,5501 lej
100 Ft	1,2427 lej
1 g arany	388,9505 lej

Már a harmadik pályaszakaszt is licitálják

Úgy tűnik, a közelgő parlamenti választások miatt felgyorsul az A8-as autópálya ügye, legalábbis a tervek szintjén.

Az Erdélyt Moldovával összekötő A8-as autópálya első szakaszát (Marosvásárhely–Nyárádszereda) még el sem kezdték építeni, de a közlekedési tárca felgyorsította a közbeszerzési eljárások rendjét, s miután májusban a második, Nyárádszereda–Sóvárad szakaszt is közbeszerzésre bocsátotta, a napokban a harmadik szakasz ügyében is lépett.

A nemrég létrehozott CNIR, az Országos Közúti Beruházási Hatóság (amely ezután az útépitésekért felel Romániában – a szerző megjegyzése) a napokban elküldte az országos közbeszerzési hatósághoz (ANAP) a Sóvárad–Gyergyóalfalu pályaszakasz közbeszerzési dokumentációját, amely a Sóvárad és a Neamț megyei Pípirig közötti, 116 kilométer hosszú, hegyvidéki övezeten áthaladó út második szakasza.

A 32,4 kilométeres pályaszakasz megvalósítása már komolyabb erőpró-

bát jelent a jövőbeli kivitelezőnek, hiszen felét, 16 kilométert építmények teszik ki: 39 híd és felüljárót, három egyirányú alagutat, négy menedéket és két ökokaput (a vadállatok átjárását biztosító, pálya alatti nyílás – a szerző megjegyzése) kell kialakítani. A leg hosszabb völgyhíd meghaladja az 1,7 kilométert, míg a legmagasabb felüljáró 45 méter magas. A szakaszon két pihenőhely épül, amelyekben összesen 12 elektromosautó-töltőt is elhelyeznek.

A tervezésre a nyertes cégnek 14 hónap áll a rendelkezésére, míg a kivitelezésre 40. A közbeszerzési eljárást azután írják ki, miután az ANAP jóváhagyja a tender dokumentációját. Ugyanekkor derül ki a beruházás értéke is. A Maros és Neamț megyét összekötő 116 kilométeres hegyvidéki szakasz becsült értéke meghaladja a 4 milliárd eurót, erre a 2021–2027-es időszakra szóló országos szállítási program biztosít finanszírozást. A szakasz két „végére” már kiírták a közbeszerzési eljárást: a 23,5 kilométeres Nyárádszereda–Sóvárad szakaszra két

török cég, az első szakaszt is építő Nuro Insaat ve Ticaret A.S., valamint az Ozaltin Insaat Ticaret ve Sanayi A.S. és az Infravis Kft. alkotta török-román cégtársulás nyújtott be ajánlatot augusztus 19-én, itt a beruházás értéke 3,3-3,8 milliárd lej közöttire becsülik. Mindkét szakasz építését az Országos Közúti Infrastruktúra-kezelő Társaság (CNAIR) fogja felügyelni.

Az A8-as autópálya Németvásártól Jászvásáron át a határ menti Ungheni városig tart, hogy a jövőben majd a Pruton átkelve összeköthesse Romániát és a Moldovai Köztársaságot.

A múlt hét végén Jászvásáron tüntetést tartottak, a megyeszékhely főterén pártucatanlyan hangoskodva követelték az autópálya építésének elkezdését, amitől modern infrastruktúrát és a térség gazdasági előrelépését remélik. A Moldova autópályát akar mozgalom képviselői azt állítják, hogy a kormányok 30 éve halogatták a moldovai régió fejlesztését. (GRL)

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Szakmai nap tanítóknak, óvodapedagógusoknak

Október 19-én, szombaton az Erdélyi Hagományok Háza Alapítvány marosvásárhelyi székhelyén újabb szakmai napra várják a tanítókat és az óvodapedagógusokat. A tervezett program szerint 8:30–8:50 óra között lehet majd regisztrálni, a megnyitó 9 órakor kezdődik, ezt követi dr. Sándor Ildikó Etnopedagógia – néphagyomány az intézményes oktatás-nevelés keretei között című plenáris előadása. Délután és délután az alábbi kis csoportos műhelyfoglalkozásokra kerül sor: citeraélezítő Benedek Árpád és Brugós Anikó vezetésével; egyszerűbb népi hangszerek készítése Demeter Miklós, Boér Izabella és Sebesi Attila irányításával. 19:30-tól dr. Sándor Ildikó előszavas mesemondása következik, illetve moldvai táncművész lesz, táncot oktat Benedek Árpád. A részvételi szándékot a www.ehh.ro internetes oldalon található űrlap kitöltésével kell jelezni. További információk a tdor.agnes@ehh.ro e-mail-címen vagy a 0771-784-223-as telefonszámon kérhetők. Jelentkezési határidő: október 16., a helyek száma korlátozott. A szakmai napon való részvételről a Maros Megyei Pedagógusok Háza igazolást állít ki.

Veress László gyógyszerész előadása

Az Edu.Tea a generációk közötti kapcsolatok, tapasztalatok és tudás átadásának műhelye, ahol egy tea mellett kortalanná válnak a találkozások. A programsorozat következő vendége Veress László gyógyszerész, aki október 16-án, szerdán 17 órától a gyógyszeres kezelés folytonossága az évszázadok folyamán címmel tart vetítéssel egybekötött előadást a marosvásárhelyi Kálmán-házban (Eminescu u. 22. szám). A segesvári gyógyszerész a város történelmi múzeumának gyógyszerészeti részlegén kiállított két-háromszáz éves edények egykori hatóanyagtartalma alapján mutatja be a gyógyszeres kezelés folytonosságát tájainkon. Az akkori gyógyhatású anyagok nagy része napjainkban is használatos, sőt keresett. A belépés díjmentes.

Kosárfonó tanfolyam Marosvásárhelyen

Két hétfős (40 órás) kosárfonó tanfolyamot szervez kezdőknek az Erdélyi Hagományok Háza Alapítvány marosvásárhelyi irodája. A meghívott oktató, Takács Judit a kerek kosár elkészítésének részleteit mutatja be lépésről lépésre az érdeklődőknek. A résztvevők megismerkednek az alapanyag adta lehetőségekkel és a hagyományos fonási technikákkal, majd ezeket alkalmazva kosarakat készítenek több méretben. A második hétfőn a már megszerzett tudást gyarapítják. A képzés időpontjai: október 25-27., november 22-24., helyszín: Marosvásárhely, az Erdélyi Hagományok Háza Alapítvány Sáros utca 1. szám alatti székháza. További részletekről a szentgyorgyi.andrea@ehh.ro e-mail-címen lehet érdeklődni.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A nyárádmenti szakaszon megjelentek a munkagépek, de még csak a terepet készítik elő. Messze van még innen Gyergyóalfalu

Fotó: Gligor Róbert László

RENDEZVÉNYEK

Író-olvasó találkozó

Október 16-án, szerdán 18 órától a marosvásárhelyi Felsővárosi Református Egyházközség gyülekezeti termében író-olvasó találkozó lesz. Vajda Györggyel, Az utolsó vagon című novelláskötet szerzőjével a házigazda, Benkő Mihály lelkipásztor beszélget. A kötet a helyszínen megvásárolható.

Évfordulós kamarazeneest

Október 15-én, kedden (ma) 19 órakor, megalakulásának 30. évfordulója alkalmából kamarazeneestre várja a klasszikus zene kedvelőit a Tiberius vonósnegyes a Kultúrpalota kistermébe. A nagydídemű Haydn-, Mozart- és Beethoven-műveket hallgathat. A kamarazeneest a XXXIV. Constantin Silvestri nemzetközi zenei fesztivál programjának részét képezi.

Könyvbemutató és beszélgetés az I. világháborúról

Október 18-án, pénteken délután 6 órától könyvbemutatóra, majd beszélgetésre kerül sor Marosvásárhelyen, a kövesdombi unitárius egyházközség Bözödi György gyűléstermében. Az egyházközség meghívottja Makkai-Ilkei Ildikó bencédi unitárius lelkész, aki a Pozsony Ferenc kolozsvári néprajzkutatóval, egyetemi tanárral közösen szerkesztett, Ilkei Ferenc és családja levelezése, 1915–1818 című könyvét mutatja be. Ilkei Ferenc, Makkai-Ilkei Ildikó apai nagyapjának az I. világháborúban, az olaszországi fronton hősi halált halt testvére

volt, aki 19 évesen vonult be a hadseregbe, és a hadszínterről közel 500 levelet írt az otthoniaknak, illetve kapott otthonról. A levelek az I. világháborúban élő családok létkörülményeit, a fronton harcoló katonák hazavágyódását mutatják be. A könyvbemutató és az azt követő beszélgetés alatt lehetőség lesz megemlékezni a két világháború hőseiről, áldozatairól.

A nemezelés technikája – kiállítás

A Forcamp Egyesület szervezésében a nemezelés technikája, amely egyesít címmel nyílt kiállítás a marosvásárhelyi Shopping Cityben. A kiállítást az azonos nevű kulturális projekt keretében hozták létre a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága (AFCN) támogatásával, és az idén április és szeptember között megrendezett művészeti műhelyek résztvevőinek alkotásaiból mutat be válogatást. A programban 200 hátrányos helyzetű és kisebbségi csoportokhoz tartozó, 9 és 65 év közötti személy vett részt, akiknek lehetőségük nyílt elsajátítani a száraz és nedves nemezelés technikáit, nyers gyapjút festeni ipari és növényi festékekkel, valamint egyedi alkotásokat létrehozni. A projekt célja a társadalmi befogadás előmozdítása és a kulturális örökség értékeinek megőrzése a hagyományos technikán alapuló nemezeléssel.

Rejtett gyöngyszemek – kiállítás a Deusban

A marosvásárhelyi Deus Providebit Tanulmányi Házban (Rózsák tere 61. szám) megnyílt az idej Rejtett gyöngyszemek című, fogatékkal élő alkotók munkáit bemutató kiállítás. A tárlat, amelynek szervezője a HIFA-Románia Egyesület, november 4-ig látogatható.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Az Ukrajna elleni orosz agresszió ösztönözte az emberi jogokat nem tisztelő országokat

Az Ukrajna elleni orosz agresszió következtében nőtt az emberi jogok megsértését jelentő esetek száma más országokban is, a támadás ösztönzőleg hatott azokra, akik nem tartják tiszteletben mások jogait – jelentette ki Petr Pavel cseh köztársasági elnök hétfőn Prágában, amikor megnyitotta a Forum 2000 elnevezésű nemzetközi biztonsági konferenciát.

Petr Pavel szerint a globális erőknél, elsősorban Kínának, ki kellene használnia nemzetközi helyzetét a béke és a nemzetközi együttműködés megerősítésére. A cseh elnök azt mondta: számára nem meglepetés, hogy Észak-Korea, Irán, Nigéria vagy Venezuela Oroszország legközelebbi partnereinek számítanak. Ezen országok némelyikének az Ukrajna elleni orosz támadás ösztönzést

jelentett. „Ezeket az államokat felelősség terheli azért, hogy csökkent a nemzetközi biztonság szintje” – vélte Petr Pavel.

Az autoriter rendszereket jelenleg az is közelebb hozza egymáshoz, hogy mindegyiküknek érdeke a közös szabályokon alapuló nemzetközi rend aláírása, az ellenzék és a polgári társadalom elnyomása – mutatott rá az elnök.

Sajnálatosnak nevezte, hogy a 21. században is léteznek olyan rendszerek, amelyek nem ódzkodnak megmérgezni vagy meggyilkolni a polgárait. Példaként Vlagyimir Putyin orosz elnök politikai ellenfeleinek – Anna Politkovszkaja, Borisz Nyemcov, Alekszej Navalnij – sorsát hozta fel.

„Ők azok közé tartoznak, akik a legmagasabb árral, életükkel fizettek a demokráciáról és az emberi jogokról szőtt álmukért” – jegyezte meg a cseh politi-

kus. Petr Pavel szintén sajnálatosnak minősítette, hogy több országban szörnyű körülmények között élnek a politikai foglyok, embertelenül és kegyetlenül bánik velük a rendszer. „Ezen személyek egyetlen fegyvere a szólásszabadság volt, illetve szilárd meggyőződésük, hogy a demokratikus kormányzat a legjobb a fennálló lehetőségek közül” – jelentette ki az elnök. Szerinte a demokráciákat jelenleg elsősorban a hibrid háborús fenyegetések, a dezinformációs és gyűlöletkampányok fenyegetik, teszik törékenyebbé. „E támadásokkal szemben még a hagyományos és legerősebb demokráciák sincsenek biztonságban” – hangsúlyozta a cseh köztársasági elnök.

A Forum 2000 nemzetközi biztonsági konferencia megalapítása Václav Havel volt cseh köztársasági elnök nevéhez fűződik, és évente rendezik meg. (MTI)

Ország – világ

Fidelis állampapírok rekord-mennyiségben

Rekordot jelentő 3,5 milliárd lejt meghaladó értékben vásárolt a lakosság Fidelis állampapírokat az október eleji kibocsátáskor – számolt be hétfőn a pénzügyminisztérium. A legkelendőbbek az euróalapú állampapírok voltak, amelyekből több mint 387,292 millió euró (1,936 milliárd lej) értékben vásárolt a lakosság. Az egyéves futamidejű, évi 3,95 százalékot kamatozó kötvényekből több mint 216,623 millió euró (1,083 milliárd lej), az 5 éves futamidejű, 5 százalékot kamatozó papírokból több mint 170,669 millió euró (853,345 millió lej) értékben jegyezték. Az állampapírok emellett összesen több mint 1,28 milliárd lej értékben fektettek be lejalapú Fidelis állampapírokba októberben. A lejalapú Fidelis kötvények névértéke 100 lej, az euróalapúaké 100 euró, ezek minimum 5000 lej, illetve 1000 euró értékben jegyezhetők. (Agerpres)

Közbeszerzési eljárás újabb autópályaszakaszra

Közvetítették az elektronikus közbeszerzési rendszerben (SEAP) az A8-as autópálya Gyergyóalfalu–Ditró közötti szakaszának tervezésére és kivitelezésére vonatkozó szerződést, az ajánlatok benyújtásának határideje 2024. november 25. – jelentette be hétfőn a Facebook-oldalán a szállításiügyi miniszter. Sorin Grindeanu bejegyzése szerint a 14,4 kilométeres Hargita megyei sztrádaszakasz munkálatainak becsült költsége 1,2 milliárd lej (héta nélkül), amit uniós forrásokból fedez a minisztérium. A közbeszerzési eljárás nyertesének 10 hónap áll majd rendelkezésére a tervezésre és 24 hónap a kivitelezésre. A Gyergyóalfalu–Ditró autópályaszakaszon 21 felüljárót és viaduktot, Gyergyóalfalunál pedig egy közúti csomópontot terveznek. (Agerpres)

Visszafordították a hulladékszállítmányt

A nyugati határvonalon szolgálatot teljesítő határrendészek nem engedték be az országba öt, összesen több mint 36 tonna hulladékot szállító nyergesvontatót – közölte hétfőn az Arad megyei határrendészet. A Németországban és Romániában bejegyzett kamionokat a nagylaki és borsi autópálya-határátkelőnél és a tornyai országtúli határátkelőnél ellenőrizték. A román nemzetiségű sofőrök azt mondták, hogy használt termékeket szállítanak. Mivel gyanú merült fel az áru törvényességét illetően, a határrendészet a Bihar és Arad megyei környezetvédelem szakértőinek segítségét kérte, akik megállapították, hogy a járművek rakományai voltaképpen 36,295 kilogramm hulladék (használt napelemek, ruhanemű, gumiabroncsok, kerékpárok), amit osztrák, német és lengyel cégek adtak fel romániai vállalatoknak címezve – közölte a határrendészet. A román hatóságok visszafordították a szállítmányokat a határról. (Agerpres)

Kék fényben a parlament

Október 18-án, az emberkereskedelem elleni küzdelem európai napján 19 és 23 óra között kék fényel világítják meg a parlament épületét – döntötte el hétfőn a képviselőház házbizottsága. Erről a két házelnök helyettes, Oana Țoiu (Mentsétek Meg Romániát Szövetség) és Florin Manole (Szociáldemokrata Párt) terjesztett be javaslatot. Indoklásukban rámutattak, hogy az emberkereskedelem világhatalmas, emberek ezreit érinti, akiket szexuális célra használnak ki vagy munkára kényszerítenek. A jelenség Romániát sem kerüli el, sőt nő az áldozatok és a veszélyeztetettek száma, ezért rá kell irányítani a lakosság figyelmét – olvasható az indoklásban. A parlament kék fényel történő megvilágítása egyben annak is a jele, hogy Románia szolidaritást vállal az emberkereskedelem ellen fellépő intézményekkel, amelyek október 18-án szintén kék színbe borulnak majd. (Agerpres)

Szkripal-ügy – Vizsgálat indult Nagy-Britanniában a mérgezés brit áldozatának halála ügyében

Nyilvános vizsgálat kezdődött hétfőn Nagy-Britanniában annak a brit nőnek a halála ügyében, aki hat éve hunyt el novicsok típusú orosz katonai idegméreg okozta megbetegedés miatt.

Az idegméreggel Szergej Szkripal egykori orosz-brit kettős katonai hírszerzőügynököt és lányát, Julija Szkripalt próbálták megölni 2018 márciusában a délnyugat-angliai Salisbury városában.

Szkripal az orosz katonai hírszerzés (GRU) ezredesként a brit külső hírszerzésnek (MI6) is dolgozott. Hazájában 13 év fegyházra ítélték, de egy orosz-amerikai kémcsere keretében 2010-ben letelepedhetett Nagy-Britanniában, ahol brit állampolgárságot kapott, és a mérgezéses incidensig Salisburyben élt.

A novicsokkal elkövetett mérgezés lányával együtt túlélte, jelenlegi tartózkodási helyüket a brit kormány titokban tartja. Szkripalékat biztonsági okokból a vizsgálóbizottság sem idézte be személyes meghallgatásra.

A brit hatóságok a GRU három ügynökét gyanúsítják a merényletkísérlet elkövetésével. Oroszország ugyanakkor folyamatosan tagadja, hogy köze lenne a Szkripal-ügyhöz.

Néhány héttel a merényletkísérlet után két brit állampolgár, a 45 éves Charlie Rowley és 44 éves élettársa, a háromgyermekes Dawn Sturgess is súlyos mérgezésben szenvedett, miután Salisburyben megtalálták a mérgeanyagot tartalmazó parfümös fiolát, amelyet a Szkripalék elleni támadás elkövetői közterületen elhajítottak.

Rowley-t hosszas kezelés után kimentették Salisbury kórházából, Dawn Sturgess azonban 2018 júliusában ugyanebben a kórházban meghalt.

Az ő halálának ügyében kezdődött hétfőn nyilvános vizsgálat Salisburyben a brit legfelsőbb bíróság egyik nyugalmazott bírójára, Anthony Hughes vezetésével.

A vizsgálóbizottság jogi főtanácsosa, Andrew O'Connor nyitóbeszédében el-

mondta: Dawn Sturgess szíve a mérgezés miatt leállt, és bár a kiérkező mentők a nőt újjáélesztették és kórházba szállították, a szívleállás okozta agyi károsodás miatt meghalt.

O'Connor szerint a fiolában olyan mennyiségű novicsok idegméreg volt, amely több ezer ember halálát okozhatta volna.

Az Oroszország felelősségét tagadó moszkvai nyilatkozatokra rátérve a főtanácsos a vizsgálóbizottság elé tart egy levelet, amelyben a brit kormány nemzetbiztonsági tanácsának akkori elnöke, Sir Mark Sedwill néhány héttel a merényletkísérlet után azt írta: ilyen jellegű merénylet elkövetéséhez „csak Oroszországnak voltak technikai eszközei, műveleti tapasztalatai és indítékai”.

Oroszország londoni nagykövetsége ugyanakkor hétfői nyilatkozatában „circusznak” minősítette a brit vizsgálatot.

A meghallgatások várhatóan december elejéig tartanak, a bizottság jövőre teszi közzé vizsgálati jelentését. (MTI)

Az EU aktualizálta a légszennyezésre vonatkozó szabályokat

Az Európai Unió Tanácsa aktualizálta a levegőtisztasági előírások meghatározásáról szóló irányelvet, hogy a szabályok hozzájáruljanak a levegő szennyezőanyag-mentességének 2050-ig történő elérésére irányuló uniós cél megvalósításához, valamint a légszennyezés miatti korai halálozások megelőzéséhez – közölte az uniós tanács hétfőn. Az uniós tanács közleménye szerint a luxemburgi tanácsülésen felülvizsgált irányelv prioritásként kezeli az uniós állampolgárok egészségét, mivel a szennyező anyagokra vonatkozóan olyan új, 2030-ig elérni tervezett levegőtisztasági

előírásokat határoz meg, amelyek szorosabban igazodnak az Egészségügyi Világszervezet (WHO) levegőtisztasági iránymutatásaihoz.

A felsorolt szennyező anyagok közé tartozik a többi között az úgynevezett PM10, azaz a 10 mikrométernél kisebb, valamint a PM2,5, azaz a legkisebb méretű levegőben szálló por, a nitrogén-dioxid és a kén-dioxid.

A tagállamok bizonyos feltételek teljesülése esetén kérhetik a 2030-as határidő meghosszabbítását – írták.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az állampolgároknak joguk legyen

kártérítést igényelni és kapni, ha egészségük az irányelvben meghatározott levegőtisztasági szabályok megsértése miatt károsodott – tájékoztattak.

Az irányelv elfogadását követő kihirdetése utáni huszadik napon lép hatályba. A tagállamoknak a hatálybalépést követően két év áll rendelkezésükre, hogy az irányelvet saját jogrendjükbe ültessék.

Az Európai Bizottság 2030-ig, majd azt követően ötévente, a legfrissebb tudományos bizonyítékokkal összhangban felülvizsgálja a levegőtisztasági előírásokat – tették hozzá. (MTI)

Aktuális

Zarándoklattel „fűszerezett” hatalmi harc

Mózes Edith

Az elnökválasztás közeledtével egyre hevesebbek a viták a lehetséges jelöltekről és képességeikről. Maguk a jelöltek adnak okot ezekre a vitákra.

Most csupán a liberálisok elnökjelöltjét említjük – a vehemens marakodók között akár pozitív példa is lehetne –, aki a minap, az egyik műsorvezető kérdésére, derűsen dicsérte szociáldemokrata vetélytársát – aki-vel állítólag már nincs is beszélő viszonyban. Az más kérdés, hogy nem értette a műsorvezető kérdését, aki szemmel láthatóan jól szórakozott a generális válaszain, a tévénezők meg majd megszakadtak a nevetéstől.

Mások esetében sokkal „véresebb” a ha-

talmi harc. Példának okáért hatalmas a botrány a Mentsétek Meg Romániát formációban, azaz a PSD-ben.

Médiaforrások szerint odáig fajulhatnak a dolgok, hogy – bár nehezen hihető – megtörténhet, hogy az USR jelöltje visszalép az elnökválasztási versenyből. Sőt, a híres-hírhedt Vlad Voiculescu, az USR alelnöke és bukaresti elnöke szerint, „egy kicsit örült”. Amire Lasconi lemondta az október 11–12-re tervezett kampányakcióit. Az USR vezetője a Szabad Európa Románia Rádióknak közelmúltban adott interjújában bizonytalan választ adott számos olyan témában, amelyekről vannak hivatalos adatok, és amelyek szorosan összefüggnek az ország elnökének feladataival. Nem tudja, hogy milyen és főleg hány NATO-katonát tartózkodik az or-

szágban, illetve mennyit szán Románia a védelemre stb.

Eközben a liberálisok „ütik a vasat”, azt hangoztatják, hogy Nicolae Ciucă az egyetlen, aki képes szembenézni a jelenlegi nemzetközi kihívásokkal, tekintettel a bonyolult geopolitikai kontextusra, amelyet az ukrainai háború és a Romániát érintő gazdasági feszültségek jellemeznek.

Egyben szembeállítják a jobboldali úgymond alternatívájával, amitől a „hideg rázza” őket, és figyelmeztetnek, hogy „egy külpolitikailag rosszul felkészült elnökség súlyos következményekkel járhat Romániára nézve”. Bizonyára belátták, hogy a sváb elnökkel „törököt fogtak”.

A liberálisok szerint Románia leendő elnökének olyan vezetőnek kell lennie, aki képes kezelni a gazdasági és nemzetközi kihívásokat is, és ez a vezető nem lehet más, mint Nicolae Ciucă. Vagyis a Ciucă által emlegetett „jobboldali koalíció”, amely a PSD ellen jött volna létre, kimúlt, mielőtt megszületett volna. A PNL első alelnöke kijelentette, hogy a liberálisok politikai szempontból elszakadtak a PSD-től, de a

minisztereiket nem távolítják el a kormányból, mert ez „komoly válsághoz vezetne”. Nem veszünk részt a koalíciós üléseken, az ötfős ügyvezető vezetésből egyetlen embert bíztam meg, hogy a PSD-vel tartson „szigorúan műszaki kapcsolatot” a jó kormányzás érdekében. Viszont „megtörpédozzuk őket, és saját intézkedéseinket népszerűsítjük a parlamentben, blokkoljuk az intézkedéseiket; bejelentettük, hogy pontosan mi az érdeke a Nemzeti Liberális Pártnak, mi a románok érdeke, folytatjuk a tárgyalásokat Brüsszelben”. Magyarán: maradnak a húsofajéék mellett.

Végül arról is kell szólnunk, hogy az elnökjelöltek nagy része és politikusi sleppjeik is részt vettek a „szent és jámbor Parascheva ereklyéje” tiszteletére szervezett zarándoklaton. Megjárták a hívő keresztényt.

Meglátjuk, mennyire érintette meg őket a szeretet és a jámborság szelleme. Mert a kampány nem ért véget, és a választások közeledtével még inkább elmérgesedik a hatalmi harc.

MÚRE-közgyűlés

Szakmai tanácskozás és elismerés

Október elején a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete a szovátai Teleki Oktatási Központban tartott szakmai találkozót, ahol hagyományosan díjazták a szakma legjobbjait.

Vajda György

A 4-én, pénteken kezdődő tanácskozáson Balázs Aaron, a Pine Lines marketing- és AI konzultációs ügynökség egyik alapítója tartott gyakorlattal egybekötött képzést a mesterséges intelligencia és a ChatGPT használatáról. Ezután Szucher Ervin Kádár Zoltánnal és Szép Zoltánnal, a Marosvásárhelyi Rádió munkatársaival beszélgetett. A két szerkesztő-sportriporter a párizsi olimpián szerzett „kulisszák” mögötti élményeit osztotta meg a kollégákkal. Az esetet az egyesület PRESSing labdarúgócsapata és a szovátai tanárok válogatottjának barátságos, kispályás labdarúgó-mérkőzése zárta, ahol természetesen az eredménytől eltekintve mindenki nyert.

Szombaton délelőtt az egyesület rendkívüli közgyűlésével folytatódott a szakmai tanácskozás, ahol egyebek mellett az egyesület jövőjéről, az erdélyi magyar média és munkatársai helyzetéről, kihívásairól, gondjairól esett szó. A szervezet belügyeit érintő kollegiális beszélgetést követően Szűcs László, a MÚRE elnöke a közszolgálati szektorról beszélgetett Forró Lászlóval, a Bukaresti Rádió magyar adásának szerkesztőjével, Kovács Péterrel, a Kolozsvári Rádió magyar szerkesztőségének vezetőjével, Mosoni Emőkével, az RTV magyar adásának szerkesztőjével, Bartha Csabával, a Temesvári Rádió magyar adásának szerkesztőjével, Keresztes Péterrel, az RTV temesvári stúdiójának szerkesztő-operatőrével. A kollégák a közszolgálati média kötelezettségeiről, továbbá a támogatottságról, a munkaerő helyzetéről fejtették ki véleményüket. Délután Kacsó Sándor közíró, szerkesztő, újságíró életútját elevezték fel. Ambrus Attila, a Brassói Lapok fő-

szerkesztője elődjének munkásságáról beszélt. H. Szabó Gyula és dr. Cseke Péter a közíróról, politikusról és az emberről tartott alapos ismertetőt, ugyanis a MÚRE szándéka, hogy az ilyen alkalmakkor megemlékeznek és a jelenlegi újságíró-nemzedék előtt felelevenítik a korábbi erdélyi magyar újságírók, szerkesztők kiemelkedő munkásságát.

Ugyancsak hagyományosan a díjkiosztás előtt bemutatták a kollégák által írt, szerkesztett, a tanácskozás évében (2024) megjelent köteteket. Rácz Éva, a Kolozsvári Rádió munkatársa először a vajdasági újságírók (Máriás Antal, Tóth Lívia, Madár Anikó és Homolya Horváth Ágnes) riportkötetét ismertette, ugyanis az erdélyi kollégák példáját követve a Vajdasági Újságírók Egyesülete is rendszeresen riporttáborokat szervezett, annak a gyümölcsét prezentálták. Továbbá röviden szó esett a Sorskérdésem hordozója című, H. Szabó Gyula által Csépp Sándorról írt memoárkötetéről, Sarány István Petőfi arcai című könyvéről, amely

az erdélyi Petőfi-szobrok sorsát tárja az olvasó elé. Ismertették az ugyancsak Sarány István által írt Fülös. Játék a deszkákon című, Fülöp Zoltán József színművészről szóló életrajzi interjúkötetet, továbbá Simon Magda Euridike alászáll című sors történeti kötetét, Vajda György Az utolsó vagon című novelláskötetét és végül a MÚRE legújabb, Erdély nem ér véget a Feketeügnél című, a barcasági szórványról szóló riportkötetét.

Mint minden évben, az idén is, a tagság javaslatára, az igazgatótanács döntése alapján átadták a nívó- és életműdíjakat az arra érdemes médiamunkatársaknak. Az idén a következők részesültek elismerésben. T. Bányai Péter televíziós válogónak a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MÚRE) Csépp Sándor-díjat adományozott több évtizedes színvonalas munkásságáért, továbbá az RTV magyar adásának Aranyszalagára szakszerű felújításáért. Ștefan Crăsta és Tiberiu Boca televíziós újságírók, szerkesztők a Duna TV és a Duna

World által sugárzott Ecranul nostru című román nyelvű műsorában végzett színvonalas munkájukért a MÚRE Pro Amicitia-díjjal vehették át. Szucher Ervin újságíró, szerkesztő az írott sajtó területén, a Népszerűség, a Krónika napilapok, a Vásárhely.ma portál munkatársaként végzett több évtizedes kiemelkedő tevékenységéért, továbbá értékes, hiánypótló riportjaiért a Szilágyi Aladár-díjat kapta. Volt kollégánkat Bodolai Gyöngyi munkatársunk méltatta. Ferencz Csaba a sepsiszentgyörgyi Háromszék napilap és kiadója kötetében kifejtett több évtizedes kiváló vezetői munkásságáért lapigazgatóként a Médiamenedzser díjat vehette át. László Tibornak több évtizedes, szenvedéllyel végzett, sokoldalú rádiós újságírói munkásságáért a MÚRE a Majtényi Ágnes-díjat adományozta. Kelemen Dóra tördelő-szerkesztőnek a Hargita Népe napilapnál és mellékleténél végzett színvonalas és megbízható munkássága elismeréseként a Benkő J. Zoltán-díjat kézbesítették. Andó

Réka újságírónak, szerkesztőnek a Majomsziget.ro portál ígéretes szerkesztéséért, az ifjúsági sajtó új formáinak kereséséért pályakezdő teljesítményét ismerték el a Balló Áron-díjjal.

Tomcsányi Mária, az RTV egykori szerkesztője által alapított Tomcsányi Tibor-díjat Sebők Tímeának, a Kolozsvári Rádió munkatársának adta át sokrétű, színes műsorszerkesztéséért, eddigi sajtómunkásságáért.

Mindezek mellett igen értékes az az elismerés, amellyel az idősebb kollégák életpályáját ismerik el. Az idén többen is életműdíjban részesültek. Tóthfalussy Veress Éva szakújságírói munkásságáért, az Erdélyi Gazda folyóirat több évtizedes szolgálatáért, szerteágazó tudományos és közéleti tevékenységéért vehette át az életműdíjat. Továbbá Ulieriu Rostás Emília televíziós válogó, archívumkezelő részesült elismerésben. Hecser Zoltán újságíró, szerkesztőnek nemcsak a több évtizedes sokoldalú újságírói, szerkesztői munkásságát ismerték el, hanem a MÚRE egyik alapító tagjaként is ezáltal köszönték meg a szervezetben végzett tevékenységét. Stanik István újságíró, szerkesztő, kiadó több évtizedes újságírói, szerkesztői, valamint a romániai magyar újságírást megújító intézményteremtő munkásságáért vehette át a díjat, hiszen több lapot is alapított, és az ő kezdeményezésére alakult meg az 1990-es évek elején az a hiánypótló szakmai képzés, amelyből kinőtte magát az Ady Endre Sajtókollégium, ahol az állami oktatási rendszerben akkreditált médiaszakok megjelenéséig nagyon sokan elsajátíthatták az újságírói szakmát. Végül, de nem utolsósorban meglepetés-életműdíjban részesült Tomcsányi Mária, a Román Rádió és a Román Televízió magyar adásának volt szerkesztője sokoldalú újságírói, szerkesztői, alkotói munkásságáért.

A rendezvény oldott hangulatú tapasztalatcserével zárult.

Fotó: Vajda György

Állásfoglalás

a mesterséges intelligencia alapú eszközök használatáról a médiában

Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben teret nyer a médiában a mesterséges intelligencia alapú eszközök (MI-AI) használata, a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MÚRE) felhívja a figyelmet ennek a gyakorlatnak az erkölcsi, etikai, szakmai felelősségére.

Az MI megjelenése aggodalomra ad okot a hiteles, megbízható és alapos tájékoztatást felvállaló médiaszervezetek jövőjével kapcsolatban, ugyanis a mesterséges intelligencia alapú eszközök használata az újságírásban, tartalom-előállításban automatizálhat bizonyos feladatokat – gondolunk az interjúk számítógépes bevitelére, a gyors fordításokra, nagy adathalmazok összehasonlítására. Azonban az MI felelőtlen használata a fogyasztói bizalom csökkenéséhez, a hagyományos újságírói szerepek elvesztéséhez is vezethet. Fontos tudatosítanunk, olyan eszközökről van szó, amelyeket a gépi tanulás módszerével bizonyos feladatok elvégzésére, illetve az emberi intelligencia és kreativitás részleges utánzására fejlesztettek ki.

Meggyőződésünk, hogy az újságírók fizikai jelenléte az eseményeken, élő kapcsolata az információszolgáltatókkal garantálja a hiteles tájékozódást, tájékoztatást. Az MI nem helyettesíti az újságíró (szerző) receptorain átszűrt érzelmi, értelmi percepciót, ami megerősíti, személyessé és hitelessé teszi a médiában közöltek. A szerző vállalja a felelősséget a tényszerűségéért, hitelességéért, és ez nem helyettesíthető.

Ezeknek az eszközöknek a használata a tartalomgyártás folyamataiban felgyorsítja és megkönnyíti a munkát, viszont a végső tartalmat az újságíró szakmai, etikai, hiteles-

ségi szempontból minden esetben köteles ellenőrizni. Az MI-alapú chatbotok, mint például a ChatGPT, nem tekinthetők megbízható információforrásoknak. Inspirálhatnak, de tévednek, és nem jelölik meg a forrásokat. A MI-alapú képgenerátorok esetében (legyen az mozgó- vagy állókép) fontos kiemelni, hogy a sajtóban a fotórealisztikus generált képek használata csak azon esetekben elfogadható, ha mások által generált képekről tudósítunk, viszont grafikai elemek, illusztrációk vagy adatvizualizációk készítésére hasznos eszköz lehet.

Ajánljuk, hogy a mesterséges intelligencia alapú eszközök által generált tartalmakat elsősorban alapinformációként használják az újságírók, ugyanis fennáll annak a veszélye, hogy ezek pontatlanok vagy hamisak. A MÚRE etikai kódexének 3.§-a szerint az újságíró joga és kötelessége a hiteles tájékoztatás. Továbbá az említett kódex 16.§-a megfogalmazza, hogy „az újságírói etikát is megsérti az, aki a más által felkutatott, eredetinek számító témát a forrásra való hivatkozás nélkül a sajátjaként ad közre. Az »összeforrást« minden esetben fel kell tüntetni, azaz az eredeti sajtóforrást és a szerzőt meg kell jelölni (...)» Ennek értelmében az „összinformációt” legalább két forrásból ellenőrizni kell, és ez vonatkozik az MI által szolgáltatott információk átvételkor a forrás megjegyzése esetére is.

Tekintettel kell lenni arra, hogy a mesterséges intelligencia alapú eszközöknek nincs platformkezelő felelősük, a közlés erkölcsi, szerzői jogi, adatvédelmi felelőssége a másodközlőre, vagyis a média munkatársaira hárul. Mivel az

MI meglévő tartalmakat használ fel az új anyagok előállításához, így átvételkor és újjáközléskor a MÚRE etikai kódexének korábban említett 16.§-a szerint a másodlagos közlő esetében felmerülhet a plágium vétké.

Mivel az MI-rendszerek gyakran olyan adatokból dolgoznak, amelyek tartalmazhatnak elfogultságot vagy torzítást, ez megjelenhet az MI-eszközök felhasználásával készített médiaanyagokban is, hátrányosan érintve bizonyos társadalmi csoportokat. A MÚRE etikai kódexének 3.§-a leszögezi, hogy „az újságíró kötelessége annak mérlegelése, hogy a feltárt tények nyilvánosságára hozatala sérti-e mások személyi biztonságát, személyiségi jogait”. Ezért a médiamunkatársak kötelessége a kiegyensúlyozott tájékoztatás. Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy a MÚRE etikai szabályzatának mellékletében (Appendix) az internetes felületeken megjelent és átvett információkra is vonatkoznak az említett etikai normák.

**A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete nevében
Szűcs László elnök**

2024. október 14.

Az állásfoglalás a MÚRE őszi szakmai találkozásán, 2024. október 4-én Szovátaufürdőn, a Teleki Oktatási Központban tartott MI-workshop tapasztalatait összegezve született.

Sánta Csaba 60

Az időtlenséget idéző szobrocskák

Október 12. és november 24. között látogatható a Maros Megyei Múzeum várbeli épületében a Sánta Csaba szobrászművész születésének 60. évfordulója alkalmából nyílt retrospektív képzőművészeti kiállítás. A megnyitóra október 12-én került sor, a művész jelenlétében. Beszédet mondtak Cora Fodor és Szücs György művészettörténészek, valamint Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke. A kiállítás kurátora Vécsi Nagy Zoltán művészettörténész, a hangulathoz megfelelő zenét a Tiberius String Quartet biztosította.

Tasnády Ádám

Sánta Csaba 1964. április 6-án született Szovátán. A Marosvásárhelyi Művészeti Líceumban érettségizett, majd a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Akadémián szobrászatot tanult. Tagja a Romániai Képzőművészek Szövetségének, a MAMŰ-nek, a MAOE-nek, a Barabás Miklós Céhnek, alapító tagja és elnöke a szovátai Kusztos Endre Művészeti Egyesületnek. Rendszeresen vesz részt országos és nemzetközi fesztiválokon, egyéni, illetve csoportos kiállításokon mutatja be

munkáit. 2020-ban EMKE-díjjal, 2021-ben a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjával tüntették ki.

A kiállításon helyet kaptak Sánta Csaba jellegzetes figuratív szobrai, amelyeken az erdélyi identitás, a hagyományok és a természet kapcsolata a központi téma. Az alkotások bemutatták a művész fejlődését a korai művektől a legújabbakig, különös figyelmet szentelve azoknak a munkáknak, amelyek a magyar történelem és kultúra szimbolikus kifejeződései.

„Sánta Csaba számomra nem csak kiemelkedő kortárs művész, hanem kedves barát is. Bízom benne, hogy még sok értékes alko-

tással örvendeztet meg minket” – írta hivatalos Facebook-oldalán a Maros Megyei Tanács elnöke. „Meg kell gondolnunk, hogy napjainkban, a 21. század első negyedének lejártához közeledve mit is

nevezünk alkotásnak. A hagyományos képzőművészetben maga a szó, hogy alkotás, továbbra is az emberi kreativitás és kifejezőképesség egyik legfontosabb formája. Az alkotás valójában a művészi folyamatot jelenti, amikor valaki festmény, szobor, grafika, installáció vagy más, kézzel készült mű létrehozásán dolgozik. Az alkotás akkor hiteles – legalábbis számomra –, ha a művész saját gondolatainak, érzéseinek, belső világának és tapasztalatainak fizikai kivételése jelenik meg a nézőben. A szobrászatban, és voltaképpen minden térbeli művészetben az alkotás nemcsak a képzelet látható formája, hanem a tömeggel, a súllyal és az anyagokkal való fizikai „egybeolvadás” is. Az igazi alkotó, művész formálja az anyagot, lelkét festi a vászonra, gyúrja az agyagba, olvasztja a fémbe, bronzba, hogy az érzékelhető, fizikai tárggyá váljon, amely helyet foglal az emberek emlékezetében, a térben és az időben. Úgy vélem, Sánta Csaba műveinek kiállításán jóval többet láttam, mint egyszerű alkotásokat. Ezek a szobrok a végtelenbe nyúlnak, az embert egy pontban tartják, megfejtetik magukat. A néző meg akarja érteni,

amit lát – keresi benne önmagát. Egybeolvad azzal, amit lát. Az alkotásokban élet van – a múlt, a jelen és a jövő, de mindez hűen a kortárs fogalmába tartozva. Az ember történetét lát Sánta Csaba szobraiban. Közéleti, művészi és elemelt, ugyanakkor az ősi (ösztön) szakralitás is fellelhető a szobrokban.”

„Sánta Csaba a szobrászat egyik legősibb, hagyományosan nemes anyagát, a bronzot használja, és annak is klasszikus, máig legkifinomultabb öntési technikáját, a viaszvesztéset. Ez az anyaghasználat szerencsésen párosul nála az ősi közösségi kultúrák általi ihletettséggel és emelkedett szakralitással, valamint időnként népi ihletésű díszítéssel, finoman palástolt, termékenységekultuszt is idéző, egészséges erotikával” – írta egy korábbi cikkünkben Vécsi Nagy Zoltán művészettörténész.

Az egyedi, különleges tárlat november 24-ig látható a Maros Megyei Múzeum várbeli épületében: keddtől péntekig 9-17, szombaton és vasárnap 10-14 óra között. Hétfőnként zárva van a múzeum. A belépés felnőtteknek 15, nyugdíjasoknak 7, diákoknak és egyetemistáknak 3 lej.

Fotók: Tasnády Ádám

Szimpózium: Román–magyar irodalmi interferenciák

Október 12-én, szombaton hetedik alkalommal került sor a Marosvásárhelyi Rádió stúdiótermében a Romániai Írószövetség Marosvásárhelyi Fiókjá által szervezett Román–magyar irodalmi interferenciák elnevezésű szimpóziumra.

A Romániai Írószövetség Marosvásárhelyi Fiókjának tagjai folytattak párbeszédet a román és a magyar irodalom kölcsönhatásáról, a román–magyar műfordítás kérdéseiről, az együttműködés további lehetőségeiről. A Romániai Írószövetség bukaresti vezetőségétől Cristian Pătrășconiu, a hazai programok igazgatója, a Románia literár fő-

szerkesztőhelyettese vett részt a rendezvényen, továbbá a iași-i írószövetségi Fióktól Adrian Alui Gheorghe, a kolozsvári írószövetségi fióktól Adrian Popescu, a Romániai Írószövetség igazgatóbizottságának tagja, valamint Ovidiu Pecican, a Romániai Írószövetség vezetőtanácsának tagja, a Steaua irodalmi folyóirat igazgatója.

A szimpóziumot Markó Béla nyitotta meg, Cristian Pătrășconiu és Eugen Nistor köszöntötte a résztvevőket. Utána következett a marosvásárhelyi fiók és az írószövetség bukaresti vezetősége által kezdeményezett fordítói program keretében

megjelentetett könyvek bemutatása. Ovidiu Pecican mutatta be Karácsonyi Zsolt *Nu sunt aici* (Belső tízezer) című regényét, amit George Volceanov fordított és a Curtea Veche könyvkiadónál jelent meg.

Ovidiu Genaru *Mircea könyve/Duna-csatorna* (Cartea lui Mircea/Canal) című verseskötetéről Markó Béla beszélt. A könyvet Demény Péter fordította, és a csíkszeredai Bookart könyvkiadónál jelent meg.

A könyvbemutatók után következett Kocsis Francisko előadása *Közös szókincs* (Fondul lexical comun) címmel.

A rendezvény második felében

Fotók: Koronka Gábor

az írószövetség marosvásárhelyi fiókjá által létrehozott fordítói különdíj átadására került sor. A Communitas Alapítvány által támogatott díjat hetedik alkalommal osztották ki, az idén Vallasek Júlia műfordító, irodalomtörténész, kritikus a magyar–román irodalmi kapcsolatok ápolásáért, a román irodalmi művek magyar nyelvére fordításért vehette át, valamint a Vatra folyóirat a román–magyar irodalmi kapcsolatok ápolásáért. A

laudációt Karácsonyi Zsolt és Al. Cistelean tartotta.

Mint minden évben, az esemény az idén is felolvasással zárult, Adrian Popescu, Markó Béla, Adrian Alui Gheorghe, Ovidiu Pecican, Kocsis Francisko, Szakács István Péter, Ioan Găbudean, Vallasek Júlia, André Ferenc, Ana Maria Crisan, Ioan Veza, Pavel Sandu, Balázs Imre József, Karácsonyi Zsolt és Eugeniu Nistor olvastak fel verset vagy prózát. (K. E.)

Jedd

Szerkesztette: Mezey Sarolta

Az iskola kihívásai

A Benedek Elek Általános Iskolába és a hozzá tartozó községi tanintézményekbe 336 óvodást és tanulót írtak be. Ebben a létszámban benne vannak a Második esély programban részt vevők is. Jeddén és Kebelében magyar nyelvű oktatás folyik, Agárdon és Kebeleszentiványon román tagozat van. Az oktatási intézmény életéről Szakács Zoltán igazgató számolt be lapunknak, aki 2022 óta tölti be ezt a tisztséget.

Szakács István igazgató

– A jeddi iskolában nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek általános műveltségének fejlesztésére. Éppen ezért akár uniós projektek révén, akár saját forrásból vagy a polgármesteri hivatal segítségével több civil szervezetet vonunk be,

például a Milvust, amelynek szakemberei állatvédelemmel kapcsolatos előadásokat tartanak, vagy a Bonus Pastor Alapítványt a szenvedélybetegségek megelőzésére és leküzdésére vonatkozóan. A rendőrséget is több alkalommal fel-

kértük, hogy drogprevenzióról tartanak előadást, bemutatták a rendőrök készségeit, próbából ujjlenyomatokat vettek. A mentőszolgálat az újraélesztés technikáját ismertette. Az iskola együttműködik a külső szervezetekkel, sporttevékenységeket tartunk a gyerekeknek – fogalmazott az igazgató.

Az iskolában Második esély néven egy programot bonyolítanak le. Alsó és felső tagozaton azok járnak ide, akiknek valamilyen okból nem sikerült elvégezniük az I-IV., illetve az V-VIII. osztályt. A programra több helyiségből jelentkeznek felnőttek Parajdtól Nyárádtóig, Szováttól Marosvásárhelyig, akik az oktatás befejezése után megkapják a nyolcosztályos diplomát.

– Szó szerint ez egy második lehetőség, magyar nyelven folyik az oktatás, sokan élnek vele, nemcsak a roma nemzetiségűek, hanem magyarok is.

Helyben szeretnék tartani a gyerekeket

A jeddi iskolában többségben roma gyerekek tanul. Az iskola „hátránya”, hogy a település közel van a városhoz, ezért a többi gyereket marosvásárhelyi iskolába ingáztatják, vállalva a reggeli és délutáni, egyre nagyobb forgalmi dugókat. Van-e elképzelés arra, hogy valamilyen módon a faluban tartsák az ingázó gyerekeket?

– Igen, tervezzük itt tartani a helyi gyerekeket, erre egy alternatív megoldást találtunk a polgármesteri hivattal. Ezzel segítenénk a szülőknek, hogy ne álljanak a forgalomban. Sok szülő igényelné az

alternatív oktatást, ehhez megvan a helyi adottságok is. Gyerekek van, az óvodába jelenleg 62 gyerek jár, idéntől két csoportnak van hosszított programja, ezért sok szülő él a lehetőséggel. Az a tervünk, hogy a harmadik csoportot is hosszított programúvá alakítsuk, s még vonzóbbá tegyük az óvodát. Igény volt arra, hogy Jeddén is működtessünk román óvodai és előkészítő csoportot, de végül nem volt jelentkező. Szentiványon és Agárdon jól működik az iskola és az óvoda román tagozaton, Kebelében viszont kevesebb a gyerek – mondta az igazgató.

Minden gyerek meleg ételt kap

A Jedd községhez tartozó intézményekben 280-290 gyerek – óvodások és iskolások – egy pályázat révén idéntől naponta ingyen meleg ételt kapnak. Egy ebéd értéke 15 lej. Minden reggel jelentik, hány

gyerek van jelen, s annak függvényében rendelik meg az ebédet. Minden nap frisset és jó minőségűt.

– Pályázat révén lehetőség volt arra, hogy télen meleg lábbelit vásároljunk minden gimnazista gyerekeknek, tavasszal felöltöztettük a rászorulókat. Már csak az kellene, hogy a szülők részéről is bekövetkezzen egy kis változás – tájékoztató Szakács Zoltán igazgató.

– Sajnos azt tapasztaljuk, hogy ideig-óráig működik egy-egy program, de aztán visszakerül minden abba a helyzetbe, ahonnan elindultak – mondta.

– Azoknak, akik elvégzik a nyolcadik osztályt, 90 százalékuk szakiskolában tanul tovább. A lányok hamarabb kimaradnak, de némi változást érzékelünk, mert többen kezdenek az iskola padjaiban maradni, változtatnak a hagyományaikon.

Újabb lakóparkok Jeddén

(Folytatás az 1. oldalról)

A lakosság összetétele megváltozott, már fele-fele arányú a magyar és román lakosság, a mérleg nyelvét a romák jelentik.

A projektekre térve, a polgármester a következőket emelte ki:

– Az első projektünk a polgármesteri hivatal teljes felújítását tette lehetővé az országos helyreállítási terv keretében. Az épületet kívül hőszigeteltük, 100 kWh teljesítményű napelemet szerelünk a tetőzetre, autótöltő állomást szereltünk be, s belül is teljesen felújítottuk a termeket. A tervben szereplő kivitelezési határidő jövő év júniusa, de hamarabb be fogják fejezni. Az épületben eddig monofázisú villamos hálózat volt, de mivel nagy teljesítményű napelemek kerülnek a tetőre, háromfázisú hálózatra van szükség, ezt kérelmeztük, hogy a pannókat lehessen felszerelni.

Be kell fejezni a megyei utat és a Patak utcát

A Jeddén áthaladó megyei út felújításának ötlete több mint 8 évvel

Bányai István polgármester

ezelőtt merült fel. A tervezés közel 5 évvel ezelőtt kezdődött el, azóta folynak a munkálatok. Volt egy megbeszélés, összefoglaltuk, hogy a kivitelező mit kell még elvégezzen, hogy megtörténjen az átvétel. 30 oldalas fényképes dosszié lett. Például, az árkokat nem megfelelően készítették el, nem fogadható

el, hogy az úttest és a kibetonozott árok között zöldövezet legyen, mert a víz befolyik az aszfalt alá. Ezt a szélesítést fogják a biciklisek használni. Azonkívül vannak kisebb javítások, úgy vélem, hogy az idén be tudják fejezni a munkát. Egy újabb aszfaltréteg a költségvetésbe van foglalva, külön terv, s ezt is el kell

Patak utca

végezni. A Saligny program keretében nyert pályázattal teljesen felújítjuk a Patak utcát, ez már kivitelezés alatt van, s valószínűleg idén befejezik az aszfaltozást is.

Bicikliút, új közösségi tér

A bicikliút projektjéről a polgármester elmondta: a Környezetvédelmi Alapnál megnyert pályázat 5,2 km-es szakasz megépítésére vonatkozik. Ez a Gyümölcsös utcában kezdődik, felmegy a Progresului utcán, a Csuta-hegyen lejön, a központon végighalad, onnan kivezet Agárdra a Dió utca végéig.

– A hivatal mellett található egy korszerű biciklitároló, amit az országos helyreállítási terv pályázatán nyertünk meg. A pályázatban benne vannak az intelligens padok és sze-

köztér lesz, amit adott esetben koncerttérré alakíthatunk át.

Három faluban épül ki a csatornahálózat

Jedd kilépett a mestertervből, mert ez nem volt opció. Ennek a lépésnek köszönhetően Jeddén már elkészült a csatornahálózat, rövidesen átadják az Aquaservnek. Az önkormányzat a Saligny program keretében pályázatot nyert Kebeleszentivány csatornahálózatának kiépítésére. Ezenkívül Kebelében és Agárdon az országos helyreállítási terv keretében épülhet meg a hálózat. Az Orizont negyed újraszatározási projektjét a környezetvédelmi alaphoz nyújtották be. A három falu csatornázására

Biciklitároló

metes kukák. Olyan kukák ezek, amelyek jelzik, hogy megteltek, és préselni tudják a hulladékot. Az a tervem, hogy az új központban kialakítunk egy kiszolgáló nélküli kávézót, kiteszük az intelligens asztalokat, padokat és a kukákat a parkba, lesz egy kávégép, hűsítőgép, az emberek leülhetnek, elfogyaszthatják a kávéjukat, s a poharat beteszik a megfelelő kukába.

Az új központban a kultúrotthon előtti rész teljesen megújul, olyan

elindult a közbeszerzési eljárás, az építkezési engedélyek megvannak, legrosszabb esetben jövő tavasszal kezdik a munkálatokat.

Kórház épül a bentlakások helyére

Az orvosi egyetem hatalmas uniós pályázattal egyetemi kórházat, kutatóközpontot épít Jedd határában, ott, ahol a Petru Maior Egyetem bentlakásai voltak. A polgármester szerint itt 500 munkahely létesül.

Megújul a körtvélyfaji református templom Kós Károly öröksége

Október 9-én, szerdán délelőtt a Gernyeszegi Polgármesteri Hivatal tanács-termében ismertették a községhez tartozó körtvélyfaji református templom és harangláb felújítását célzó pályázat kivitelezésének legújabb fázisát. Jelen voltak a Körtvélyfaji Református Egyházközség képviselői, Jári Zsolt református lelkész, a tervező Sfera Arhitectura Kft. kolozsvári cég, a pályázati dokumentációt előkészítő EuroTop Consulting cég, illetve a helyi önkormányzat, helyi vállalkozások és a sajtó képviselői, továbbá Kolcsár Gyula, Gernyeszeg polgármestere.

Vajda György

Jári Zsolt lelképásztor egy bibliai igével nyitotta meg a sajtótájékoztatót, amivel Isten áldását kérte a hajlék megújításához. Kolcsár Gyula polgármester elmondta, több mint két évvel ezelőtt tárgyalt a tisztelettel a templom megújításának lehetőségéről, ekkor merült fel a pályázat ötlete is, és következett a kivitelezéshez vezető út, amin eljutottak a kivitelező kiválasztására kiírandó pályázatiig. A templom felújítása nemcsak a helyi közösség számára fontos, hanem a kistérség számára is, hiszen ezáltal megnő az épület eszmei értéke, előtérbe kerül műemlék jellege, és a pályázat során sikerül turisztikai látványosságként is értékesíteni, ami növeli a település idegenforgalmi vonzerejét a gernyeszegi Teleki-kastélyal együtt. A pályázaton kívül az önkormányzat és az egyházközség szándéka, hogy a templom közelében egy helyiséget múzeumnak rendezzenek be, ahol egyház- és településtörténeti állandó kiállítás lenne. „A felújítással az a tervünk, hogy hátrahagyjuk a következő nemzedéknek a templomépítők örökségét” – mondta az előljáró.

A továbbiakban Albertini Márta, a pályázatot előkészítő EuroTop Consulting cég képviselője és Sabău Alexandru műépítész, a kolozsvári Sfera Arhitectura Kft. tervezője beszéltek a munkálatokról, illetve arról, hogy a felújított épületet miként értékesítik majd idegenforgalmi, oktatási szempontból. Megtudtuk, hogy a terv kivitelezéséért a központi régiófejlesztési ügynökség által meghirdetett PRC 7.1.1-es műemlékvédelmi pályázati kiírásra jelentkeztek és nyertek támogatást a Regionális Operatív Terv 2017–2022-es programja alapján. A terv összértéke 4.742.709 lej, amiből az EU 3.850.846 lejt finanszíroz, a projekt összértékének 2%-a az önrész, amiből az egyházközség 212.145 lejt és a Gernyeszegi Polgármesteri Hivatal 76.307 lejt áll – ez tartalmazza a tervezési költségeket is. A kivitelezési határidő a szerződésalkötéstől számítva 24 hónap, 2026. július 11-ig kell elkészülni a munkálatokkal.

A templom, amely A kategóriás műemlék, a késő gótikus korban épült, erről tanúskodik bejárata, szentségtartó fiľkéje, valamint az ablakok formája és a támpillérek. Fából ké-

szült, növénymintás, kazettás síkmennyezete van, orgonája 1839-ből való. Torony nélkül épült, két harangját fából ácsolt haranglábszakja alatt függesztették fel. A szokásos őr-tornáccal és a sisakkal készült haranglábát 1768-ban vásárolták az alsóölkényi református egyházközségtől. A projekt elkészítésének egyik aduja, hogy 1948 és 1951 között Kós Károly tervei szerint részben felújították és bővítették az épületet, az általa készített terv alapján szeretnék átalakítani. A neves erdélyi építész 1940-re végezte el azt a tervet, amelynek alapján az ő jellegzetes stílusában újították volna fel az épületet, de a világháború meghiúsította a munka egy részét, amit utólag csak részben készítették el.

A tervezett felújításkor hangsúlyt fektetnek a haranglábra, az udvart elrendezik, a kerítést kicserélik. A talajtani felmérés kimutatta, hogy a 18. században a templom udvarán, a jelenlegi harangláb mellett állhatott a parókia épülete, amelynek alapjait a rekonstrukció után kijelölik. A haranglábát egy Debreczeni László által 1930-ban készített, az egyházi le-véltárban őrzött rajz alapján rekonstruálják. Megerősítik a talapzatát, és ha szükséges, gerendákat cserélnék ki, és megnyitják az oldalait, ahogy eredetileg volt. Itt kap majd helyet a templom régi, az idők során elrepedt, reformáció előtti harangja is, kiállítótárgyként. Udvarrendezés is lesz. Kicse-

Fotók: Vajda György

Jári Zsolt református lelképásztor igedézettel kezdte a sajtótájékoztatót

rélik a padokat, térkövet helyeznek el, tájépi-tészeti munkálatok is lesznek, új fákat ültet-nek. Nem utolsósorban pedig díszkivilágítást biztosító lámpatestekkel látják el az épületet, amely kidomborítja majd a korabeli építészeti elemeket. Felmerült a Kós Károly által terve-zett – templomhoz csatolt – torony felhúzása

líthatjuk a tetőtér megerősítését, a fűtésrend-szer átalakítását, a mennyezet felújítását, a kazetták tervezett díszzeit (amelyeket az em-lített ok miatt nem festettek meg) a padokra festik, így emelve a templom műemléki érté-két. A feltárásokon az is kiderült, hogy koráb-ban a szószek a jelenlegivel szemben állt, így az egykori helyét is kijelölik. Fontos, hogy az épületet akadálymentesítik, továbbá restau-rálják a nyílászárókat, megőrizve eredeti for-májukat és az anyagukat.

Kérdésünkre elhangzott, hogy nemsokára a Gernyeszegi Polgármesteri Hivatal meghir-deti a pályázatot a kivitelező kiválasztására. Ha nem lesz akadály, várhatóan 2025 márci-usában hozzáfoghatnak a munkához.

A projekt nem zárul le a felújítással – tud-tuk meg Albertini Mártától, a pályázatot elő-készítő EuroTop Consulting cég képviselőjétől, aki kifejtette, reklámozási programot is kidolgoztak. A helyi iskolásokat fogadják majd oktatási tevékenységekkel, szerveznek honismereti vetélkedőt, kincske-resőt, illetve lesz fotópályázat is, ezáltal ké-peslapokat készítenek. Elkészül majd az épület 3D-s rajza, ábrázolni fogják az építé-sének és felújításának fázisait, mindezt a templom honlapján lehet majd elérni. A pro-jekt fő partnere a Gernyeszegi Helyi Tanács. Emellett partnerkapcsolatot alakítottak ki a Debrecen-Ispotály Református Egyházköz-séggel, amellyel több közös programot szer-veznek, illetve a budapesti ELTE földtani tanszékével, amely az egyik régészeti tanul-mányt készítette. A Teleki Kastély Egyesület-tel igyekeznek turisztikai programokat biztosítani. Jári Zsolt lelképásztor elmondta, hogy október 27-én 17 órakor, a reformáció ünnepe alkalmából, az ünnepi istentisztelet után részletesen bemutatják a templomot és a felújítási terveket az érdeklődőknek.

Mind Jári Zsolt lelképásztor, mind Kolcsár Gyula polgármester azzal a gondolattal zárta a sajtótájékoztatót, hogy a templom felújítása után érdemes lesz majd az átutazónak meg-állni, és megtekinteni a község épített örök-ségét, amelyre nemcsak a helybéliek, hanem a megye is büszke lehet.

Techuniverzum

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Nem került a legjobbak közé az új iPhone kamerája

Bő egy hónappal ezelőtt mutatta be az Apple az új iPhone-okat, amelyek túl sok újdonságot nem hoztak a tavalyi modellekhez képest. A változások sorában ott van a mesterséges intelligencia – amely egyelőre nem elérhető Európában –, az új processzor, a kicsivel nagyobb méret a Pro és Pro Max modellek esetében és egy jobb kamerarendszer. Utóbbi kapcsán felmerült a kérdés, hogy mennyivel lett jobb, hol helyezkedik el az okostelefonok világranglistáján.

A DxOMark az a vállalat, amely számos paramétert alapul véve teszteli le a telefonok kameráit, és listázza őket. Mostanra már több száz telefon van a listájukon, amelyre nemrég felkerült az iPhone 16 Pro Max is. Az almás márká kedvelői számára pedig máris van egy rossz hírünk: az idei nagyjú, az iPhone 16 Pro Max lecsúszott a dobogóról. Az erőviszonyok úgy alakulnak, hogy aranyérmes jelenleg a Huawei Pura 70 Ultra 163 ponttal, azonban ennek a készüléknek nincs Google-támogatása, második helyen szerepel a Honor Magic6 Pro 158 ponttal, ugyanennyi pontot kapott a Google csúcstelefonja, a Pixel 9 Pro XL is. Bár pontegyenlőség van az utóbbi két eszköz között, bizonyos kritériumokban jobb a Honor, ezért a Google Pixel 9 Pro XL-t a DxOMark

a harmadik helyre rangsorolta. A listán a negyedik az iPhone 16 Pro Max 157 ponttal, ötödik pontegyenlőséggel a Huawei Mate 60 Pro Plus.

Az iPhone esetében azt is meg kell említeni, hogy van egy előrelépés a tavalyi csúcsmoделlhez képest, azonban ez nem nagy. Egy évvel korábban az iPhone 15 Pro Max (és a sima Pro is) 154 pontot kapott a DxOMarktól, azaz mindössze 3 pontot tudott javítani az idei zászlóshajó. A vállalat oldalán cikkünk írásakor csak az iPhone 16 Pro Max tesztjének eredményei voltak nyilvánosságra hozva, azaz a 16 Próról, a 16 Plusról és a sima 16-ról egyelőre nem tudunk beszámolni a kamera szemszögéből.

Érdekes azonban a külön szempontok terén is megnézni, hogy hol áll a jelenlegi csúc-iPhone kamerája a mezőny többi tagjához képest. A Huawei Pura 70 Ultra fotózási képességekre 169, videózárra 148 és zoomra 164 pontot kapott (ezek átlaga a 163 pont). Ezzel szemben az iPhone 16 Pro Max 157 pontot kapott a fotózás, 159 pontot a videózás és 142 pontot a zoomolás tekintetében. Ebből az következik, hogy csupán a videófelvételek esetében lett jobb az eszköz, mint a Pura 70 Ultra, fotózás és zoomolás tekintetében nagyon elmarad tőle. A tavalyi

iPhone 16 Pro Max

Forrás: Apple

csúcsmoделlhez képest mindössze 4 pontot fejlődött fényképezés és egy pontot videózás terén, a zoomolási képességek terén ugyanannyi pontot kapott a DxOMarktól a 16 Pro Max, mint tavaly a 15 Pro Max.

Aki azért gondolkodott telefonváltáson, mert az új készüléknek jobb a kamerája, ne

tegye. Mert bár valamennyivel jobb, a különbség annyira minimális, hogy azt jóformán senki nem fogja észrevenni. Hiába tett az Apple egy dedikált kameragombot a telefon oldalára, ha közben nem fejlesztette megfelelő mértékben az eszköz kamerás képességeit.

Jövőben végre változás jöhet az Apple-nél, bár ez sem lesz nagy

Ki kell mondani: nem lett nagy dobás az iPhone 16 Pro és Pro Max, vagyis nem hozott jelentős fejlődést az előmodellhez képest. Ennek fényében nem csoda, hogy hiába nincs még egy hónapos a telefon, egyre többen kezdek el találgatni, hogy mi várható jövőben. Sokan várják, hogy alapvető változás jöjjön az iPhone-ok esetében.

Tavaly a Pro modellek kaptak egy programozható gombot a némitókapcsoló helyére, amely egy jó ötletnek tűnt, hiszen bármit be lehet állítani rá, például a zseblámpa felkapcsolását, a fényképezést, egy névjegy hívását vagy egy program megnyitását. Azonban az a bökkenő, hogy ha nem a némitást tesszük rá, akkor nem fogjuk tudni lehalkítani a telefonunkat, illetve csak ha mindig belépünk a Beállítások menüpontba. Ezért a felhasználók többsége a programozható gombnak ugyanazt a feladatot adta, mint a korábbi kapcsolónak: a némitást. Idén jött még egy gomb, amelyet mind a négy készülék megkapott: a kamerának dedikált gomb „simogatásával” lehet zoomolni vagy fókuszálni, a lenyomásával fényképet készíteni, lenyomva tartásával videót rögzíteni. A gombokkal kapcsolatos változások valószínűleg jövőben sem érnek véget. Egyes, tűzhöz közeli források arról számolnak be, hogy a Művelet (egykori némitókapcsoló) és a két hangerőszabályzó egy gombban egyesülhet.

Jogosan merül fel a kérdés, hogy de hogyan válthatna ki egyetlen gomb hármát. Erre a válasz az érintésérzékenység, azaz az előugró funkció attól függne, hogy a felhasználó hogyan érinti meg a gombot. Vagyis a gomb működése hasonlítana az idén debütált kameragombhoz.

Érintésérzékeny gomb, illusztráció

Forrás: Majin Bu X oldala

Hozzá kell tenni, hogy ez nem több mint szivárogtatás. Mivel még nagyon távol vagyunk az iPhone 17 modelleszad bemutatójától, fenntartásokkal ajánlatos kezelni ezeket a feltételezéseket. Ugyanakkor azt sem lehet elhallgatni, hogy a hírt egy bizonyos Majin Bu osztotta meg, aki korábban valós információkat tárt a nyilvánosság elé az Apple Watch 10-zel kapcsolatban is.

Az tény, hogy ha a hangerőgombokat érintésérzékenyre cserélik, az nagy változás lesz. Továbbá minden bizonnyal abban is reménykednek az Apple-felhasználók, hogy lesz valamilyen más fejlesztés is, mert egy gomb nem fogja megváltani a világot.

Régi-új funkció érkezik a Windows 11-be

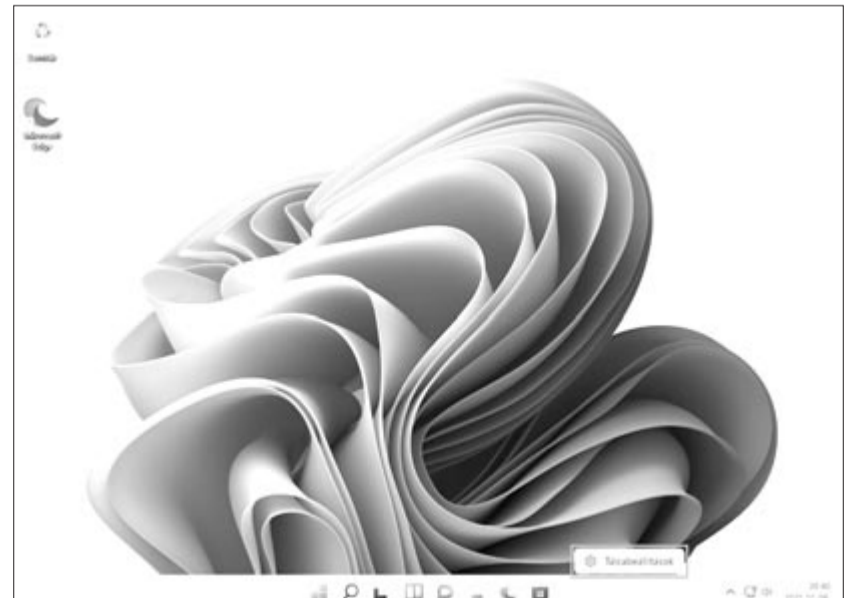
A Microsoft korábbi operációs rendszereiben, vagyis a régebbi Windowsokban lehetőség volt arra, hogy a felhasználók kedvük szerint megváltoztassák a Tálca méretét. Ez a lehetőség nem elérhető a Windows 11-ben, azonban ez a közeljövőben változhat.

A Windows 11 tesztverzióiban benne volt a Tálca méretének változtatására vonatkozó funkció, viszont valamiért a végleges változatba nem került be. Három évvel az operációs rendszer bemutatása után úgy fest, hogy mégis beépíthetik ezt a funkciót. Erre a részletre egy Phantomofeath nevű X felhasználó bukkant rá a Windows 11 legújabb, 22635.4291-es számú előzetes kiadásában. A felhasználónak nem ez az első felfedezése, korábban már többször megtalált olyan részleteket, amelyek csak ké-

sőbb lettek elérhetőek a felhasználók számára, így lehet alapozni a felfedezéseire, komoly esély van arra, hogy ezek előbb-utóbb elérhetőek lesznek a Microsoft operációs rendszereiben.

Jelenleg a funkciót tesztelik, még több hibája van, mint például, hogy a Tálcan levő ikonok mérete nem csökken, ha a felhasználó lekicsinyíti magát a Tálcat. Azonban ezeket a hibákat minden bizonnyal kijavítják, ameddig közhasznú, mindenki számára elérhető lesz a funkció.

Nem tudni, hogy mikor következhet be a funkció beépítése minden felhasználó számára. Egyelőre csak annyi biztos, hogy a Gépházból, azaz a Windows beállításai közül lesz lehetőség a ki- és bekapcsolására. Nem nagy változás, viszont el kell ismerni, hogy több felhasználó örövendeni fog a fejlesztésnek.

Windows 11 Tálca, illusztráció

Forrás: BlueGep

Az olvasó írja

Szerkeszti: Mezey Sarolta

Rendkívüli hír

Kuszálék Péter

– angolosan: „Breaking news”. Megszakítottam a pénzről szóló cikksorozatomat, mert a minap velős témára bukkantam. A *Népújság* okt. 8-i számában arról olvastam, hogy az RMDSZ a december elseji parlamenti választások során befutó helyet biztosít az Erdélyi Magyar Szövetség (EMSZ), valamint a Magyar Polgári Erő (MPE) egy-egy jelöltjének és a szöványt képviselő Markó Attilának is. Mindenféle közösségi konzultáció nélkül sikerült megoldaniuk ezt a fontos kérdést; mi ez, ha nem a duzzadó polgári erő megnyilvánulása... A mostanihoz hasonló mozanatokból tizenkettő fér egy tucatra, ezért tovább akartam lapozni, de megálltam. Hoppá: Magyar Polgári Erő! Ki ez, mi ez? Honnan sündörgött elő egy újabb „mellényzsebpártocská”? Már azt hittem, hogy a Magyar Polgári Párt (MPP) és az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) 2022-es egyesülésével (MPP + EMNP = Erdélyi Magyar Szövetség) sikerült eggyel csökkenteni a Semmit Meg Nem Oldó Pártocskák számát, de lám, a széthúzás továbbra is megmarad nemzeti sajátosságnak. Szétnéztem az interneten, mert ott minden pletykát bőséges szószal körítettek. Az egész onnan indult, hogy a Forradalom Szikrája túl balosnak tartotta a Domokos Géza-féle RMDSZ-t, és szívvel-lélekkel támogatja a szövetség belső ellenzékét. Az akkor létrehozott Reform Tömörülés tagjai már megöszültek és belefáradtak a tollfosztásba megseprűbűtözésbe, felnőtt az új generáció is, kezdtek hangosabban csipogni. Hadd adjunk nekik egy tenispályányi játszóteret, ahol kedvükre kergetőzhetnek, de labdát nem kapnak. Manapság már gyorsan össze lehet csapni egy efféle asztaltársaságot, három alapító mellé majd kerül egy negyedik is, hogy megkezdődhessék a tarokkpart (elvégre jobboldali körökben nem alsóznak, a bridzshez viszont ész is kellene). „A Bukaresti Tör-

vényszék 2023. márc. 15-én hagyta jóvá a Magyar Polgári Erő bejegyzését. A döntés márc. 28-án jogerőssé vált, és ezzel bekerült a politikai pártok jegyzékébe. A Magyar Polgári Erő nem nevezi meg az alapító tagjait, a bukaresti törvényszék honlapján olvasható adatok szerint viszont Mezei László György, Kurtuly István és Ince Lajos András hozták létre. Kiderül az is, hogy a párt központi székhelye Szatmárnémetiben van, jele pedig egy stilizált láng.” (*transtlex*, 2023. ápr. 18.)

Az imént idézett cikk azt is közli a kedves olvasókkal, hogy „a Magyar Polgári Erő konzervatív, jobboldali, és célja az autonómia elérése”, tehát a Tőkés László Baráti Társaság nyomában járnak ők is. Nincs ezzel semmi baj, ha légkömbhámozásból is meg tudnak élni, az is megoldható, csak tartsák be a törvényeket és játékszabályokat... A vágyaikról is szó esett, csak erősen suta a fogalmazás: „»Szeretnék megszólítani a fiataloságot, nagy szükség van meg tudjuk szólítani őket, és be tudjuk vonni a közéletbe« – mondta Kulcsár-Terza József, aki továbbra is az RMDSZ képviselője marad a parlamentben.” Nevezett személy az asztaltársaság negyedik embere, aki pár hónap után már a pártocská elnökeként szerepelt a hírekben. Ámde! A háttér is megvilágosodik, csak meg kell keresni azt a személyt, aki tudja, hogy kik keverik a lapokat. Az EMSZ „egyik vezető politikusa a Transtlex kérdésére elmondta: az új formáció Kulcsár-Terza József (KTJ) egyéni ambícióit szolgálhatja ki mindössze, illetve az RMDSZ-nek kedvez”. A bennfentes úgy vélte, hogy KTJ „ily módon kizsarolhat még egy parlamenti mandátumot magának az RMDSZ listáján” (decemberben kezdődne a harmadik képviselői mandátuma, melynek során negyedik alkalommal adhatná majd be a parlamentnek a Székelyföld autonómiaistatutumát). Mindenki a maga módja szerint próbál a húsfazék mellé kerülni, s tekintve,

hogy ez a ’segítetek bejutnom’-trükk már bevált Tőkésnél (ő háromszor jutott be az Európai Parlamentbe), semmi akadálya, hogy KTJ is ezt alkalmazza, elvégre ő két évig (2007–09 között) volt a hajdani ref. püspök székelyföldi irodavezetője (= az üdvözülés legrövidebb útja).

A júniusi helyhatósági választásokon a Polgári Erő néhány bátor embere is megmértekezett Székelyudvarhelyen, az eredményről viszont nem találtam híreket. Hadd lám, milyen maszlaggal etették a megyei jogú város polgárait. Helyszűke miatt csak egyetlen szuper ötlet, a párt választási reklámjából: „A Városi Uszoda megkésített projektje és rossz elhelyezése a Budvár negyed szomszédságában több bosszúságot, mint örömet okozna a létesítményt igénybe vevőknek, mert körülményes, időigényes és környezetszennyező is lesz a megközelítése. Egy uszoda nemcsak egy sportlétesítmény, hanem közösségi találkozóhely is, amelyik az egészséges életmód és az általános életminőség növeléséhez vezet. Nem Székelyudvarhely minténtől távol eső részén, nem az emberektől távol, hanem az emberekhöz közel kell megépíteni.”

Furmányos Abel – a hirdetés olvasván – ekként szövegezte kincséhez: „Mi lenne, ha a hozzám legközelebbi fürdési lehetőség – a blokklakásunk fürdőszobája – lenne ennek a nagy polgári uszodának az egyik sejtje, s egy virtuális egyesítés eredményeként megalkothatnánk a Polgári Erő uszodáját: minden a sajátom lenne: papucs, gatyá, köpeny, körömgomba, ki se kellene mennem a házból, s mégis egy autonóm székely párt büszke tagjaként fürdenék meg a napi munka végeztével. Mit szólsz, Anyukám? Kizárnánk a körülményes, időigényes és környezetszennyező megközelítést, az igazi örömet pedig az igazi örömet, ha megcsutakolnád a hátam, mint házasságunk kezdetén. Előbb te nekem, aztán én neked, te kicsi drága...”

Szépkorúak találkozója Magyarpéterlakán

Mint minden évben, az idősök világnapjához közeli vasárnapon immár a negyedik alkalommal rendeztük meg Magyarpéterlakán a szépkorúak találkozóját, amelyet a Magyarpéterlakai Református Egyházközség és az Őrző Egyesület szervezett meg a falubeliek hozzájárulásával.

Az esemény ünnepi istentisztelettel kezdődött, ezután a gyerekek szavallatokkal és énekekkel köszöntötték az időseket, akik emlékül könyveket és képeslapokat kaptak ajándékba a közösségtől. A rendezvény az Őrző Egyesület vendégházánál folytatódott, ahol a falu fiatalasszonyai házi kenyérrrel, ízletes ebéddel és süteményekkel várták a vendégeket. A közös ebéd alkalom volt a kötetlen beszélgetésre, a közös emlékek felelevenítésére. A találkozón a résztvevőket az Őrző Egyesület saját préselésű almájával ajándékozta meg.

Miután a vendégek hazatértek, a szervezők összeültek egy rövid értékelésre, hogy a következő évi találkozót még színvonalasabbá tehessek. Minden évben egyre több résztvevőt köszönhetünk, és örömmel látjuk, hogy a falu határain kívülről is visszatérnek az egykori lakosok, hogy újra együtt lehessenek.

Megható és példaértékű, ahogyan a település közössége összefog, és mindenki kiveszi a részét a szervezésből: a legkisebbektől kezdve, akik műsorral készülnek, egészen a fiatalasszonyokig, akik sütnek-főznek, hogy ez a különleges délután megvalósulhasson. Mindenki azon fáradozik, hogy egyetlen napra a szépkorúak igényeit szolgálja, és szívvel-lélekkel gondoskodjanak róluk.

Rákossy Zoltán

Fotó: Bíró Zoltán

A rovatban közölt levelek tartalmáért, a tényállítások hitelességéért a szerzők a felelősek.
Elektronikus postán is fogadjuk leveleiket. A levélírók minden esetben tüntessék fel telefonszámukat és lakcímüket.
Címünk: nepujtag@e-nepujtag.ro

Magyar Nap Nagysármáson, harmadszorra Viszontlátásra jövőre!

Idén is gazdag programmal várták a helybelieket, meghívottakat, elszármazottakat és az érdeklődőket a Nagysármási Magyar Napra, amelyet harmadik alkalommal szervezték meg. Délelőtt a református templomban az aradi vértanúkra emlékeztek, ahonnan a résztvevők magyar népviseletben vonultak fel a művelődési házhoz vezető úton a magyar népzene-, népdal- és néptáncfalókórára, ami az esti órákban szüreti bállal végződött.

A rendezvényről érdeklődésünkre Trombitás Jolán alpolgármester, a helyi RMDSZ elnöke számolt be, aki elmondta, hogy nagy nehézségek árán tudták megszervezni az idei találkozót, mivel október 5-e környékén megkeszerte sok rendezvény zajlott, ez az időszak a szüreti bálók ideje, de végül is látványos, szép műsorral sikerült meglepniük a nézőket. Joggal várták volna el a nagyobb érdeklődést a közönség, a helybeliek részéről.

Az idei Magyar Nap újdonsága a magántermelők vására volt a központi kis parkban Sikó László körzeti felelős falugazda szervezésében. Öten kínálták termékeiket,

Fotó: Fekete Levente

Bartha Edit többféle ízesítésű sajtos tallért Mezőpanitból, Gyarmati Izabella házi készítésű szappanokat Marosszentannáról, Bucur Eszter kézi készítésű nyálkancokokat Marosvásárhelyről, Benedek Ervin újrahasznosított papírból készült tárgyakat és bőrdíszműves-termékeket Marosvásárhelyről, jelen volt Veress Eszter levendulakészítményekkel Harasztkerékről, mézet és

méhészeti termékeket Páncél Vilmos mezősámsondi méhészt árusított.

A református templomban istentiszteleten köszöntötték a vendégeket. A megemlékező ünnepségen részt vett Szabó Árpád, a székely gazdaszervezetek egyesületének alapító tagja, Bartha Mihály megyei tanácsos, Botezan Valer polgármester, Vass Levente parlamenti képviselőjelölt, Vigh Ibolya, a

Kolozsvári Magyar Opera magánénekes, aki verset mondott és énekelt. Prédikációjában Kovács Szabadi Levente református lelkes, majd a hozzászóló vendégek a nemzeti gyásznapra, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 175 évvel ezelőtt Aradon kivégzett honvédtisztjeinek halált megvető bátorságára, a vértanúk hősiességére emlékeztek, az összefogás, a szabadság fontosságát hangoztatták. A Himnusz az istentiszteleten szolgáló helybeli fúvószenekar kísérte. Verset mondott Kiss Johanna Viven sármási diáklány.

Az istentiszteletet követően a résztvevők megkoszorúzták a templom előtt álló kopjafát.

Ezt követte a magyar népviseletbe öltözött táncosok és énekesek felvonulása a Rózsa utcán a templomtól a művelődési otthonig. A meghívottakat a Sárma hagyományörző csoport tagjai szeretettel várták. A magyar népzene-, népdal- és néptáncfalókózt Székely Katalin műsorvezető, a Sárma hagyományörző csoport tagja nyitotta meg.

Trombitás Jolán alpolgármester köszönetet mondott a vendégeknek, akik megtisztelték jelenlétükkel a rendezvényt. Beszámolt a szervezési nehézségekről, és bevallotta, hogy rosszul esik a helybeliek érdektelensége, akiket a harmadik ta-

lálkozóra sem sikerült kellőképpen mozgósítani, holott a rendezvény nekik, érték jött létre, és nekik szervezik meg a nehézségek ellenére immár a harmadik alkalommal is.

A színes, tartalmas műsort a Sárma csoport vezette be egy népdalsokkal. A továbbiakban fellépett a Mezőfele Gyöngye gyermektáncosport, a Kolozs megyei Magyarszövetség néptáncosportja, a mezőmadarasi Arvalányhaj, megszokott kiváló formáját hozta a marosludasi Hajdina néptáncgyűjtés.

Felléptek Katona Sarolt és Gorbai Eszter, a Marosvásárhelyi Népművészeti Iskola diákjai, Szilágyi Mária Erzsébet tanítványai.

Ezt követően jókedvű nótázás töltötte a művelődési házat a marosvásárhelyi Kéknefelejcs énekesivel, Ábrám Tiborral, Bodó Csabával és Vigh Ibolyával. A Corax együttes ismert régi slágerekkel szórakoztatta a vendégeket, majd az éjszakába nyúló szüreti mulatsággal ért véget a rendezvény, amelyet a nagysármási RMDSZ-szervezet, a helyi református egyházközség és a marosvásárhelyi Kéknefelejcs Nótatársulat szervezett és a Nagysármási Önkormányzat és Polgármesteri Hivatal, valamint a Maros megyei RMDSZ-szervezet támogatott. (b.)

Lów Zsolt: Ami fáj a Bayernnek, abból profitált a Chelsea

Lów Zsolt szerint nem nyertek volna Bajnokok Ligáját a Chelsea-vel, ha előtte nem veszítik el a BL-döntőt korábbi klubjukkal, a Bayernnel. A korábban a Paris Saint-Germainnél, a Chelsea-nél és a Bayern Münchennél is szerepet vállaló magyar szakember hosszabb interjút adott az M4 Sportnak, abban beszélt eddigi élete meghatározó pillanatairól.

A 45 éves tréner elmondta, az otthoni vitrinekben őriz kisebb üzenetekkel ellátott mezeket olyan játékosoktól, mint Neymar, Thiago Silva, Kylian Mbappé vagy Harry Kane, „egy kávé mellett” ezekre rá nézve jön rá újra és újra, miért érdemes dolgozni.

Lów 1988-ban lett az Újpest játékos, 2002-ig szolgálta a lila-fehér klubot, amelyre azóta is szívügyeként tekint. Mint elmondta, ahol tud, segít az egyesületnek, és ez ezután sem változik. Hozzátette, a nagy rivális Ferencvárost kemény munkával szencziósan felépítették, most, hogy Újpesten is rendeződni látszanak a háttérben a viszonyok, bízik benne, hogy a negyedik kerületi gárda is eljut erre a szintre.

Lów hosszasan beszélt a németországi légiós éveiről, amelyek a Cottbus legendásan kegyetlen trénerének, Eduard Geyernek az edzéseivel indultak, a legfontosabb állomás pedig az akkor még harmadosztályú Hoffenheimnél volt, ahol megismerkedett

a kiváló szakemberrel, Ralf Rangnickkal, akivel két év alatt kerültek fel a Bundesligába. Később Mainzban Thomas Tuchellel hozta össze a sors, majd bekerült az RB-csoporthoz tartozó Lieferinghez, ahol rengeteget tanult. Ebből a közös tudáshalmazból táplálkozik számos edző a mai napig, köztük például Julian Nagelsmann német szövetségi kapitány.

Lów Zsolt beszélt a koronavírus-járvány okozta kihívásokról, amelyek éppen akkor érték őt és Thomas Tuchel vezetőedzőt, amikor a Paris Saint-Germainnél dolgoztak, és a Bajnokok Ligája döntőjéig meneteltek, végül a Bayern Münchentől vereséget szenvedtek.

„Tizenöt szólóénekesel eljutottunk odáig, hogy csapatként tudtunk együtt dolgozni” – mondta a tréner, aki a PSG-nél töltött időszakról beszélve megjegyezte, hogy a Bayernnel szemben elvesztett BL-döntő nélkül később a Chelsea-vel nem tudtak volna a csúcsra jutni.

A beszélgetés végén szóba került az esetleges újpesti szerepvállalása, vagy hogy a magyar válogatott kispadján vállaljon munkát. „Akkor tudok adni a legtöbbet a magyar futballnak, ha külföldön szerzek dicsőséget a magyar embereknek, külföldön fejlesztem a tudásom, és ezt a tapasztalatot időre hazahozom” – fogalmazott Lów Zsolt, aki rendszeresen tart előadásokat Magyarországon. A nemzeti csapatot illetően megjegyezte, mint minden mély érzelmű magyar embernek, számára is különleges a válogatott, semmiképpen nem zárná ki, hogy valamikor ott dolgozzon, de még nem most.

A teljes interjú az M4 Sport YouTube-csatornáján tekinthető meg.

Fotó: az M4 Sport televízió közösségi oldala

A visszajutás a röplabdacsapat célkitűzése

Szeretne visszakapaszkodni a női röplabda A1 osztályba a CSU Medicina, amelyet az új idényben Bokor István irányít a kispadról. A nagybányai származású szakember korábban több bajnoki címet is nyert a klub ifjúsági csapataival, azonban eddig nem adatott meg számára a lehetőség, hogy felnőtt szinten is bizonyítson. A csapat keretét többnyire azok a fiatal játékosok alkotják, akik tavaly is benne voltak a keretben, de nem kaptak sok lehetőséget. A tapasztaltabbak közül maradt a keretben Tarța, visszajött Marosvásárhelyre emelő posztra az itt nevelkedett Babaș, aki legutóbb a Bukaresti CSM keretében volt (de nemigen játszott) és egy légiós is érkezett az ukrán Anasztaszija Bajgyuk személyében a francia másodosztályból, aki korábban olyan szintű csapatban is megfordult, mint az azeri Telekom Baku.

Az első mérkőzésen a Brassói Corona fiókcsoportja látogatott a Pongrácz Antal csarnokba, azonban nem volt egy súlycsoportban a házigazdákkal. Beszédesebb, hogy az első játszmában csupán három pontot szerzett. Ezek után valahol érthető, hogy nagyon kiengedtek a hazaiak, ám miután Bokor István 10:12-nél időt kért, helyreállt a rend, és a következő két játszmát is magabiztosan hozta a helyi együttes.

A CSU Medicina legközelebb két hét múlva az újonc nagybányai Mara Volei otthonában lép pályára. (bálint)

Jegyzőkönyv

A2 osztály, Nyugati csoport, 1. forduló: CSU Medicina – Brassói Corona II 3:0 (25:3, 25:18, 28:11).

Marosvásárhely, Pongrácz Antal csarnok, 70 néző. Vezette: Răzvan Lupuțan (Nagybánya), Karikás Emőke (Csíkszereda). CSU Medicina: Nedelcu, Babaș, Tarța, Duțu, Bajgyuk, Buran. Liberó: Pogor (Covrig). Cserék: Pria, Alexandru, Nagy Eliz, Badan, Parasca.

Brassói Corona 2: Ghimbășan, Irimia, Asandei, Cioroianu, Fabian, Apostoiaie. Liberó: Macavei. Cserék: Sospovschi, Ungureanu.

Eredményjelző

A2 osztály, Nyugati csoport, 1. forduló: CSU Medicina – Brassói Corona II 3:0, Nagyvárad CSM – Temesvári CSM 3:0. A Temesvári Politehnica – Nagybányai Mara Volei mérkőzést elhalasztották, a Karánsebesi CSM állt.

Drámai végjátékban nyertek a teremlabdarúgók

Bálint Zsombor

A Dévai West – Marosvásárhelyi CSM mérkőzés a teremlabdarúgó 1. liga 6. fordulójában ismét bebizonyította, hogy ebben a sportágban néhány másodperc alatt minden megfordulhat, hiszen a marosvásárhelyi csapat két (!) másodperccel a vége előtt rúgott góllal szerezte meg a győzelmet, miután Déva 20 másodperccel korábban egyenlített. Ugyanakkor a meccs cáfolta azt, a futball aranyigazságaként elkönyvelt közhelyet, hogy a kihagyott helyzetek megbosszulják magukat. Cosmin Gherman csapata rengeteg helyzetet elhibázott, a végén azonban mégis nyert. Igaz, nem kis izgalom árán.

A találkozó meredeken indult, hiszen alig néhány másodperc telt el a meccsből, és Pogăcean már is vezetéshez juttatta Marosvásárhelyt, kihasználva Cristian Matei hibáját.

Annyira gyors volt a gól, hogy a közvetítő televízió le is maradt róla. A házigazdák a veterán Matei fivérek révén próbáltak meg építkezni, de az első félidő zömében a marosvásárhelyi csapat passzolt pontosabban, volt veszélyesebb, és kihagyott legalább egy fél tucat nagy helyzetet. Déva részéről Alexandru üres kapus kapufája volt az egyetlen lehetőség, az azonban valóban óriási.

A második félidőben folytatódott a küzdelem mezőnyben, ezúttal Déva kissé veszélyesebbé vált, ám továbbra is sok lehetőség maradt ki Voin kapuja előtt. A fizikálissá vált játékosok a bírók nagyon gyorsan befűjték a marosvásárhelyiek szabálytalanságait, ezek közül legalább három a fiatal játékosok tapasztalatlanságát mutatta, így a 32. percben tíz métereshez jutott a házigazda. Florin Matei lövését azonban szögletre mentette Tătar. Két perccel később aztán Küsmödi góllal fejezett be egy ellentámadást, a házigazdák pedig vézskapusos taktikára váltottak, és a 36. percben Boda szögéből a lécs alá küldte a labdát.

A marosvásárhelyi csapat képtelen volt hosszabb ideig megtartani a játékszert, Déva pedig folytatta az emberfölnyes támadást, s nem követett el olyan hibákat, amelyek üres kapus góllra adtak volna lehetőséget. Mi több, 24 másodperccel a vég előtt Boda szögéből lőtt labdája a kapufa segítségével a kapus-

mezt viselő Florea elé pattant, aki közelről begyötörte, és egyenlített. Cosmin Gherman kockáztatott, azonnal lehívta ő is a kapusát, és a húzás bejött, két másodperccel a mérkőzés vége előtt sikerült Iszlait helyzetbe hozni a kapu előterében, aki megszerezte a csapata győztes gólját.

A sikerrel a Marosvásárhelyi CSM megerősítette helyét a dobó-

gón, hat pontra növelve az előnyét Dévával szemben. A következő fordulóban a bajnok Galaci Unitedet kellene fogadja, azonban a meccset elhalasztották a kikötővárosiak BL-mérkőzése miatt, így Cosmin Gherman csapata legközelebb két hét múlva Sepsiszentgyörgyön lép pályára a Seps SIC ellen, az első fordulóbeli küzdelmes 3-3 visszavágóján.

Jegyzőkönyv

Teremlabdarúgó 1. liga. 6. forduló: Dévai West – Marosvásárhelyi CSM 2-3 (0-1).

Déva, városi sportcsarnok. Vezette: Laurențiu Pentek (Nagyvárad), Ionel Boharu Predescu (Buftea). Tartalék: Marius Trașcă (Pitești). Ellenőr: Bogdan Ciolacu (Pitești).

Dévai West: Voin – Fl. Matei, Cr. Matei, Boldor, Alexandru (Cîrstea, Iliescu, Florea, Dumitru, Boda, Pieptea).

Marosvásárhely: Tătar – Küsmödi, Covaci, Pogăcean, Iszlai (Láposi, Nicola, Tifán, Barbócz, Varga, Curticăpean).

Gólszerzők: Boda (36.), Florea (40.), illetve Pogăcean (1.), Küsmödi (34.), Iszlai (40.).

Sárga lap: Florea (40.), illetve Küsmödi (22.), Tifán (32.), Tătar (40.).

Nemzetek Ligája: ma pályán a román válogatott

A labdarúgó Nemzetek Ligájában vasárnap simán legyőzte Ausztria Norvégiát, az eredmény 5-1. A skandináv csapatban pályán volt Erling Haaland, akinek ezúttal nem sikerült gólt szereznie. Javítottak az angolok a görögök elleni hazai vereség után, 3-1-re nyertek Finnországban, azonban így is a csoportjuk második helyén maradtak, mert a görögök is behúzták a győzelmet: hazai pályán 2-0-ra felülmúlták az íreket. A D divízióban meglepetésre kikapott Moldova Máltán, az eredmény 1-0.

További eredmények: Kazahsztán – Szlovénia 0-1, Liechtenstein – Gibraltar 0-0, Örményország – Észak-Macedónia 0-2, Feröer-szigetek – Lettország 1-1.

Ma a televízióban: Litvánia – Románia (Antena 1), Skócia – Portugália (DigiSport 1, Prima Sport 2), Spanyolország – Szerbia (DigiSport 2, Prima Sport 1), Lengyelország – Horvátország (DigiSport 3).

Nyárádkarácson Község Polgármesteri Hivatala

– Nyárádkarácson 166. szám, Maros megye, adószám:

4323187, tel. 0265/332-112, fax: 0265/332-113,

e-mail: craciunesti@cjmures.ro –

zárt borítékos, nyilvános versenytárgyalást szervez egy 54,55 négyzetméteres ingatlan és a hozzá tartozó 11,22 négyzetméternyi terület bérbeadására Nyárádkarácson község közterületén, Nyárádkarácson falu 24. szám alatt (Maros megye).

Az iratokat az érdeklődők ingyen beszerezhetik a Nyárádkarácsoni Polgármesteri Hivatalban. A licittel kapcsolatosan október 18-án 13 óráig nyújtanak felvilágosítást.

Az ajánlatokat egy példányban november 5-én 12 óráig lehet benyújtani a hivatalban.

Az ajánlatokat tartalmazó borítékokat november 5-én 14 órakor bontják fel. Bővebb felvilágosítás a 0265/332-112-es telefonszámon vagy a hivatalban.

Nagy Csaba-István alpolgármester

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (67917)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67722)

Eladási közlemény

A Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal adóbehajtó osztálya az intézmény Marosvásárhely, Dózsa György út 1-3. szám alatti székhelyén 2024. november 14-én 11 órától – a költségvetési adósság törlesztése érdekében – árverést tart az alábbi javak eladására:

Adós:

MALINAS REBEKA, a végrehajtói dosszié száma: 2650715264374 – 6700 négyzetméter kültelek 79/1340-ed része Galambodon (Maros megye), telekkönyvszáma 50665/Mezőcsávás, kataszterszáma 1254, szántóföld, kikiáltási ára 1.278 lej, a becsérték, első árverés. Az ingatlan nincs megterhelve. Kifizetési nyilvántartási száma 82630012400000000000588.

BUHAZI ADRIAN, a végrehajtói dosszié száma: 1700701264381 – Egy szobából + mellékhelyiségekből álló lakás 3/8-ad plusz 5/8-ad része, a lakás Marosvásárhelyen, a Dózsa György utca 177/A szám alatt található, 39-es lakás, telekkönyvszáma 12069-C1-U54/Marosvásárhely, helyrajzi száma 545/1/2/XXXIX, haszonélvezeti életjáradéki jog Buhazi Paraschiva javára. A kikiáltási ár 133.341 lej, a becsérték, első árverés. Az ingatlan nincs megterhelve. Kifizetési nyilvántartási száma 82630012400000000000589.

OLASZ HENRIETTA, a végrehajtói dosszié száma 2960922260037 – Egy 268 négyzetméteres beltelek egynegyede és egy 63 négyzetméter beépített felületű, 1965-ben épült lakóház Marosszentkirályon, a Gyár (Fabricii) utca 11/4. szám alatt, telekkönyvszáma 59534/Marosszentkirály. Kikiáltási ára 50.265 lej, a becsérték, első árverés. Az ingatlan nincs megterhelve. Kifizetési nyilvántartási száma 82630012400000000000590.

MOLDOVAN ISTVÁN ZOLTÁN, a végrehajtói dosszié száma 1730701264413

– 1/1 része egy 538 négyzetméteres belteleknek, és egy 2019-ben épült, 208 négyzetméteres beépített felületű lakóháznak Marosszentgyörgyön, az Őz utca 5/E szám alatt, telekkönyvszáma 51787/Marosszentgyörgy. Kikiáltási ára 1.083.947 lej, a becsérték, első árverés. Az ingatlan nincs megterhelve. Kifizetési nyilvántartási száma 82630012400000000000591.

SZÉKELY ATTILA, a végrehajtói dosszié száma: 1690811264407 – Egy 5000 négyzetméteres kültelek 1/2 része Marossárpatakon, telekkönyvszáma 52293/Marossárpatak. A kikiáltási ár 7.544 lej, a becsérték 75%-a, az inflációs rátával kiegészítve, a 2015. évi 207-es törvény 232. cikkelye 2. bekezdése értelmében. Második árverés. Az ingatlanok nincsenek megterhelve. Kifizetési nyilvántartási szám: 82630012400000000000592

LÁSZLÓ ILONA GYÖNGY, a végrehajtási dosszié száma: 2640728264371/27137795

– 1/1 része egy 31,80 négyzetméteres, egyszoba-mellékhelyiségekből álló lakásnak Marosvásárhelyen, a Rebreanu utca 33/B/11. szám alatt, telekkönyvszáma 121364-C1-U17/Marosvásárhely, helyrajzi száma 4700/8/XI. A Maros Megyei Adóhivatal javára megterhelve. A kikiáltási ár 218.994 lej, a becsérték, az inflációs rátával kiegészítve, a 2015. évi 207-es törvény 232. cikkelye 2. bekezdése értelmében, első árverés. Kifizetési nyilvántartási száma 82630012400000000000595.

BIRO CSABA SZILVESZTER, a végrehajtói dosszié száma 1760205264365

– 2012-es, fehér Fiat Ducato haszonjármű, 289.771 km-ben, dízel, 2.287 köbcentis, rendszáma MS-16-KCO. Kikiáltási ára 29.362 lej, a becsérték, első árverés. Az ingóság nincs megterhelve. Kifizetési nyilvántartási száma 82630012400000000000594.

Felkérjük azokat, akik érdekeltek az elárverezendő javak megvásárlásában, hogy a kitűzött időpont előtt értesítsék erről a pénzügyi hatóságot. A résztvevőknek legalább egy nappal az árverés előtt a következő okiratokat kell benyújtaniuk: a) árajánlat; b) a részvételi díj törlesztését igazoló számla vagy garancialevél, amely igazolja, hogy befizették a kikiáltási ár 10%-át. A részvételi díjat, illetve a garanciát a Brassói Regionális Közpénzügyi Főigazgatóság – Maros Megyei Pénzügyi Hivatal adóbehajtási osztályának a Marosvásárhelyi Kincstárnál nyitott következő számlaszámára kell átutalni: IBAN RO95TREZ476506701XXXXXXX, adószám: 4322637; c) az ajánlattevő képviselő személy megbízólevele; d) romániai jogi személyeknek a Cégbíróság által kiállított cégbejegyzési igazolvány másolata; e) a külföldi jogi személyeknek a cégbejegyzési irat román nyelvű fordítása; f) a romániai magánszemélyeknek a személyazonossági igazolvány másolata; g) a külföldi magánszemélyeknek a személyazonossági/útlevelel másolata; h) az ajánlattevő saját felelősségére adott nyilatkozata, amiből kiderül, hogy nem az adós közvetítője. A vásárló köteles betartani az olyan sajátos törvényeket, mint a környezetvédelmi és örökségvédelmi, valamint egyéb hasonló jogszabályok. Bővebb felvilágosítás a pénzügyi hivatal székhelyén vagy a 0265-250-982-es telefonszám 284-es és 276-os mellékén.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK háztetőt, vállalunk szigetelést, kerítésjavítást, tetőjavítást, meszelést, kisebb javításokat és más munkát is. Tel. 0741-835-197, Attila. (24181-I)

VÁLLALUNK fakivágást, faelhorodást, bontást, elszállítunk törmelékét. Tel. 0770-621-920. (24087)

CÉG vállal 20% kedvezménnyel háztetőjavítást, tetőkészítést, cserépforgatást, kültéri-beltéri munkát. Sajtó anyaggal rendelkezünk. Tel. 0774-574-527. (24087)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, kerítésjavítást vagy -készítést, kinti, bent meszelést, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési vagy bádogosmunkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0746-335-349, Laci. (23926)

VÁLLALUNK tetőjavítást, bármilyen javítást, kinti-bent munkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0720-680-854. (24073)

A NORALEX MONUMENTE FUNERARE sírkeretet készít gránitból és mozaikból kedvezményes áron. Szerződések a 2025-ös évre árkedvezménnyel. Tel. 0752-643-455. (24150)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, külső, belső munkát, szigetelést, festést, kisebb javítást stb. Tel. 0745-680-818. (24178-I)

VÁLLALUNK: szobafestést, tetőjavítást, szigetelést, fametszést, vas-munkát. Tel. 0742-344-119, Levente. (24179-I)

ELVESZETT

ELVESZTETTEM Pop Claudiu Dan névre szóló fogyatékosági igazolványom. Semmisnek nyilvánítom. (24188)

MEGEMLÉKEZÉS

Egy pillanat, és mindennek vége, olyan gyorsan távoztál a végtelenségbe.

Maradt a bánat és egy csendes sírhalom, szerető szívünkben az örök fájdalom.

Szomorú szívvel emlékezünk **CSIZMADI ERZSÉBETRE**, aki 12 éve örökre itthagyt minket.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerető családja. (24173-I)

ELHALÁLOZÁS

„Hiszen meghaltatok, és életek Krisztussal el van rejtve az Istenben. Amikor majd Krisztus, a mi életünk megjelenik, vele együtt ti is megjelentek dicsőségesen.”

(Kol. 3,3)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, dédnagytata, rokon,

BIRTÓK JÁNOS

92 éves korában, tíznapos készüllet után, 2024. október 13-án csendesen elhunyt.

Kedves halottunktól 2024. október 16-án, szerdán 13 órakor veszünk földi búcsút a marosvásárhelyi római katolikus temetőben, az alsó kápolnából.

A gyászoló család. (24183-I)

Isten akaratában megnyugodva, mély fájdalommal tudatjuk, hogy

BÍRÓ TIBOR

nyugalmazott Alma Mater díjas fizikatanár

2024. október 12-én, életének 84. évében, rövid betegség után elhunyt.

Temetésére 2024. október 16-án, szerdán du. 3 órakor kerül sor a marosszentgyörgyi városi temetőben, római katolikus szertartás szerint.

„Ha a halál árnyéka völgyében járok is, nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy.” (Zsolt. 23,4)

(sz.-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága, szeretett férj, édesapa és nagyapa, kedves barát és kolléga, az Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem munkatársa,

KIM SÁNDOR

életének 83. évében az élők sorából csendesen eltávozott.

Szívünkben örökre élni fog.

Temetése október 16-án, szerdán 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

A gyászoló család. (-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a nagyon szeretett édesapa, férj, rokon, barát, szomszéd,

BARABÁSI JÁNOS

folyó hó 13-án, életének 77. évében megszűnt élni.

Drága halottunkat 2024. október 15-én, kedden 12 órakor helyezük örök nyugalomra a marosvásárhelyi római katolikus sírkertben.

A gyászoló család. (24182-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNTÁS

A marosvásárhelyi egykori 2-es Sz. Általános Iskola 1987-ben végzett VIII. D osztálya, kegyelettel emlékezünk az elhunyt

HEGYI FERENC

osztálytársunkra.

Isten nyugtassa! Őszinte részvétünk a gyászoló családnak!

(24184-I)

Üzleti sikereinek titka:

a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a **NÉPÚJSÁGBAN**

Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI
KÖNYVVÁSÁR

MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ

Pro-Kaart
Kulturális Egyesület

RMKC
ROMÁNIAI MAGYAR
KÖNYVES CÉH

megunghatatlan, **30.** fejezet

2024. NOVEMBER 14-17.
MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ

www.facebook.com/konyvvasar

KIEMELT PROGRAMOK

2024. NOVEMBER 14. • CSÜTÖRTÖK
18⁰⁰ • KISTEREM
Költők estje – „Az én vezérem bensőmből vezérel”
Cseh Zoltán, Láng Orsolya, Locker Dávid, Markó Béla
Házigazda: André Ferenc

2024. NOVEMBER 15. • PÉNTEK
18⁰⁰ • KISTEREM
A magyar regény esélyei – Darvasi László, Kukorelly Endre, Láng Zsolt, Szécsi Noémi, Zoltán Gábor
Házigazda: Vida Gábor

20⁰⁰ • NAGYTEREM
Bahócoroklét – ősbemutató – Kovács András Ferenc verseit megzenésítette Cári Tibor zeneszerző, előadja Sebestyén Ába színművész, közreműködik a Kortársak zenekar

22⁰⁰ • UNDERGROUND TEREM
Jam session – André Ferenc, Balázs K. Attila, Fischer Botond, Király István, Zsidó Ferenc
Házigazda: Szabó Róbert Csaba

2024. NOVEMBER 16. • SZOMBAT
17⁰⁰ • NAGYTEREM
Lázár Ervin A Négyszögletű Kerek Erdő
A Csíki Játékszín produkciója

18⁰⁰ • KISTEREM
Schäffer Erzsébet Pulitzer–emlékdíjas íróval, újságíróval Karácsonyi Zsigmond, a *Népújság* főszerkesztője beszélget

17⁰⁰ • UNDERGROUND TEREM
Főzünk nektek irodalmat – Cserna Szabó András, Szécsi Noémi, Vida Gábor. Házigazda: Gáspárik Attila

20⁰⁰ • NAGYTEREM
Hallgatni akartam – A Márai Sándor műveiből összeállított szövegek előadója Hegedűs D. Géza. A budapesti Vígszínház produkciója

21⁰⁰ • UNDERGROUND TEREM
Szabad Irodalmi Színpad – Házigazda: B. Szabó Zsolt

PARTNER

TÁMOGATÓK

MÉDIAPARTNEREK

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Patricia Gucci
Gucci - Egy sikeres dinasztia története

Leiner Laura
40 NYÁRI NAP

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Leiner Laura
40 nyári nap

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

24PLUSZ

Farkas Istvánnal és Jakab Orsolyával
NETFÓTÓL CSÜTÖRTÖKIG 20 ÓRA TÖL

Tegye fel kérdéseit!

A magyar állampolgárság megszerzésével kapcsolatosan.

EUROTRANS alapítvány

RMDSZ

Számíthat ránk!

eurotransalapitvany.ro

0364 410 097

Spălătorie și detailing auto

AUTÓKOZMETIKUST keres

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060
0722-605-593

rádió

Marosszék

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médiatér

RADIO KOKO
ONLINE STREAMING

NE HALLGASS MÁSRA!